Italya, Avusturya hadiseleri üzerine ordu tahşit etmiş
Yazısı ikinci sayfada

VAKIT

Polonya hariciye nazırı Moskovada M. Litvinofla görüştü
Yazısı ikinci sayfada

17 inci Yıl · Sayı: 5786 Yazı İşleri Telefonu 24379 Perşembe, 15 ŞUBAT (2 inci ay) 1934 İdare Telefonu 24370 Sayısı 5 Kuruş

Tevfik Rüştü Bey günün kahramanı

Bugünün kahramanı hiç şüphe yok ki Tevfik Rüştü Beydir. Hariciye Vekilimiz dün Pireden, Atinada imza edilen muahedenin son şekliyle İstanbula geldi. Buradan Ankaraya geçecektir.

Muhterem doktorun Hariciye Vekâletinde bulunduğu yedi sekiz senedenberi bir çok sayılı muvaffakıyetleri vardır. Fakat bu defa Balkan misakının ihzarında bilhassa intacında gösterdiği muvaffakıyet cümhuriyet tarihinde unutulmaz bir hatıra bırakacak derecede mühim ve kıymetlidir.

Tevfik Rüştü Bey mektepli bir doktor, alaylı bir diplomattır. Fakat kendisi hayat ve iş sahasında doktor olmaktan ziyade diplomat olmak sıfatiyle tanınmıştır. Ve itiraf etmek lâzımdır ki memleket meselelerinde alaylı diplomat mektepli doktoru geride bırakmıştır. Hattâ gene bu alaylı diplomattır ki şimdiye kadar pek çok mektepten yetişmiş diplomatların yapamadıklarını başa çıkarmıştır. Bunun için alaylı diplomat sözle değil, eserle Avrupanın en muvaffak ve en tanınmış siyasî şahsiyetleri arasına girmiştir.

Acaba Tevfik Rüştü Beyi bu suretle siyasî ve diplomasî hayatında muvaffak eden şey nedir?. Bu sual tabiî olarak herkesin hatırına gelir ve herkes bu suale kendi görüşüne ve düşünüşüne göre bir cevap bulabilir: Tevfik Rüştü Bey henüz pek genç yaşta Pariste tıp tahsilini ikmal ettiği sıralarda 10 Temmuz inkılâbının hazırlık hareketlerine karışmış, inkılâptan sonra zarurî olarak fennî mesaiden ziyade siyasî faaliyetlere kendini vermiştir.

Balkan felâketinden sonra umumî harp içinde İttihat ve Terakki hükûmetlerinin takip ettiği yanlış siyasetlerin acı neticelerini pek yakından görmüştür. Nihayet Millî mücadelenin başından sonuna kadar Anadoluda bütün siyasî müzakerelerin merkezinde bulunmuştur.

Bütün bu tarihî devrelerde şahsen bir çok mühim müzakerelere iştirak ederek diplomat yetiştirmiye mahsus olan mektepte elde edilemiyecek tecrübeler geçirmiş ve amelî dersler görmüştür.

Mehmet ASIM

(Devamı 4 üncü sayfanın 3 üncü sütununda)

BUGÜN

Avusturya-Italya maçı tafsilâtı

8 inci sayfamızda

★

Eğlenceli yazılar
Güzel san'atlar
Sayfaları

Yakında

Baba — Oğul...

Büyük bir aşk, macera ve cinayet romanı

Okuyanları başından sonuna kadar heyecan içinde bırakacak bu eseri birkaç güne kadar başlıyoruz

Nakleden:
SELÂMİ İZZET

Romanya ile Bulgaristan

On senelik bir ademi tecavüz misakı yapmışlar

Berlinde çıkan Deutsche Orient Korespondenz gazetesinin Bükreşten aldığı haberlere göre Romanya kralı Karol ve Bulgar kralı Boris son Bükreş mülâkatı esnasında Balkan paktından ayrı olarak ve mütekabil "Namus sözüne mebni,, olmak üzere on senelik bir ademi tecavüz misakı aktetmişlerdir.

Bundan maada iki kral arasında kral Karolün Bulgar kralı Borisin kız kardeşi Evdoksiya ile evlenmesi meselesi konuşulmuştur.

Hariciye vekili dün geldi

Tevfik Rüştü Bey fırtına yüzünden vapurdan çıkamadı

Evvelki gün saat 19 da Pireden İtalyan bandıralı Kampiglio vapuriyle hareket eden Hariciye Vekili Tevfik Rüştü Bey ve refakatindeki zevatın dün sabah şehrimize gelmeleri bekleniyordu. Vapur filhakika dün öğleden evvel limanımıza yaklaşmış, fakat tipinin şiddetinden limana girmek imkânını bulamamıştır. Vapurdan saat 12,30 da alınan bir telsizde geminin Ahırkapı cenubunda havanın açılmasını beklediği bildiriliyordu.

Fırtına ve tipi akşama kadar devam ettiği ve motör gibi vasıtalarla da vapura gidilemediği için Tevfik Rüştü Bey şehire çıkamamış, geceyi vapurda geçirmiştir.

Her kar yağışında dairelerde görülen bir manzara !..

Kar Tipisi Ve Fırtına

Nadir bir kış havası dün Istanbulda bir çok kazalara sebep oldu

ISTANBULUN DÜNKÜ HALİNDEN BİR KAÇ İNTİBA

Gitti gidiyor, derken kışın umulmadık bir zamanda bastırıvermesi dün herkesi şaşırttı. Evvelki gece sabaha kadar ağaçları kökünden sökercesine esen şiddetli rüzgârdan sonra, sabahleyin gözlerini açanlar, etrafı bembeyaz ve dışarıda müthiş bir tipi buldular.

Derhal hatırlarda, bir kaç sene evvelki, Halici bile donduran müthiş kışın korkunç şiddeti uyandı. Günlerce süren o eski kış ta, böyle müthiş bir tipiyle başlamıştı.

Kandilli rasathanesinin verdiği malûmata göre, dün sabah hararet derecesi en az sıfırdı. Hararet derecesi öğleden sonra nakıs ikiye düşmüştü.

Rüzgârın hızı ise saniyede 25 metreyi bulmuştu. Rüzgârın şiddet bazan saniyede otuz üç metreye bile çıkmıştı

(Devamı 10 uncu sayfanın 4 üncü sütununda)

Komünist kongresinde söylenen sözler:

"Japonya bize saldırmak için çalışıyor!,,

Sovyetlerin Uzak Şark ordusu kumandanı: Ceneral Plücher

Paris, (Hususî) — Komünist fırkasının 17 inci kongresinin sonunda Sovyetlerin uzak şark ordusu kumandanı ceneral Blücher uzak şark vaziyeti hakkında söylediği bir nutukta şunları söylemiştir:

"— . . . Japon emperyalistlerinin takip ettikleri siyaset, uzak şarkta harbe sokulabileceğimiz kanaatini husule getirmektedir. Japonyanın söylediklerinin yaptıklarına uymadığı bizim için açıktır. Kendini müdafaa için çalıştığını temin ederken Mançukuo'da, bize

(Devamı 10uncu sayıfanın 3üncü sütununda)

Niçin ?

Belediyelerin hakkı

Bir belediye işini diline dolıyan bir gazetenin çok zaman aldığı karşılıklardan biri: "Vur abalıya!,, olur. "Vur abalıya!,, da biraz vurulana karşı acıma, onu koruma duygusu vardır. Bunu söyliyenler ya bu işlerden kendilerini mesul sayanlardır ve biraz da insaflı olmak istiyen okuyucular...

Bunlar demek isterler ki siz birine tehlikesizce çatmak ihtiyacındasınız. Belediye mevzuu ise mevzuların en tehlikesizi...

Hayır hiç te böyle değil.. Lâkin kanunların veya ihtiyaçların belediyelere verdiği vazifeler o kadar çoğalmış, büyümüştür ki; Bir medenî şehir, bir medenî yaşayış içtimaî varlığının icaplarını belediye gibi bir müesseseye o kadar vermek ihtiyacında kalmıştır ki belediyelerine kusur bulan şehirler ve kasabaların medenî tekâmül hattında ilerlediklerini iddia etmek mümkün olur. Eksikleri görüyorlar, söylüyorlar demektir. Fakat itiraf etmeliyiz ki biz gazeteciler belediyelerin vazife taraflarını ne kadar merak ve alâka ile kurcalıyorsak onların hak taraflarında onun kadar hassas davranmıyoruz. Bir iki misal:

Belediye kanunu rıhtım gibi teessüslerin menfaatlerini belediyelere vermiştir. Ne İstanbul, ne İzmir, rıhtımı olan iki büyük şehrimizin belediyesi, bundan bir habbe almıyor.

Belediye kanunu bir şehrin semtleri arasında deniz vasıtaları işletmesinin belediyeye ait bir hak olduğunu yazar. Ne İstanbulda Akay, Şirketi Hayriye, Haiç, ne İzmirde Körfez vapurlarını işleten liman şirketi belediyelerine beş para vermezler. Niçin? Bunlarda İstanbul ve İzmir belediyelerinin kanunî bir hakkı yok mu?

us.

Cenap Şahabettin Bey gömüldü

ŞAİRİN CENAZE MERASİMİNDE

(Yazısı 4 üncü sayfamızda)

SON HABERLER : TELGRAF - TELEFON - RADYO

Avusturyadaki Hâdiseler

Karışıklıklar üzerine Italyanın şimalinde iki Italyan ordusu toplanmış

Viyana, 14 (A.A.) — Gece sükûnetle geçmiştir. Gündüzün, Varoşlarda şiddetli top sesleri duyulmuştur. Topçu kuvvetleri, açık sahrada kazılmış siperleri dövmektedir. Amele ile meskûn mahallelerin çoğu teslim olmuştur.

Tramvaylar işlemeğe başlamışlardır. Sosyalistlerin Florisdorf - taki merkezi ile şimal şimendifer istasyonu asker tarafından işgal edilmiştir.

Asker ve jandarma kuvvetleri Jedelsdrofa doğru taarruz harekâtına devam ediyorlar.

Resmî menbadan bildirildiğine göre, umumî grev teşebbüsü suya düşmüştür.

Avusturyada çalışma başlamıştır.

Örfî divanı harp ellerinde silâhlariyle yakalanan ve ikisi yaralı bulunan on ihtilâlciyi muhakeme için bu sabah Viyanada toplamıştır.

Ezcümle her hangi bir sosyaldemokrat teşekkülüne para vermemek hususunda emir almışlardır.

İşçi bankası işgal olunmuştur.. Resmî mahafil askerî tenkil hareketlerinin bir kaç saat içinde biteceğini ümit ediyorlar.

Viyanada top ateşi

Viyana, 14 (A.A.) — Viyanada dün öğleden sonra akşama kadar devam eden şiddetli bir top ateşi yapılmıştır.

Viyananın işçi mahallesi olan Florisdorfda hakikî bir muharebe olmuştur. Ordu bu mahalleyi bombardıman etmekte devam etmektedir.

Florisdorf mahallesinin Schingdorf kısmı hükûmet kuvvetleri tarafından tekrar işgal edilmiştir.

Simmering ve Favoriten mahallerinde daha az ehemmiyetli karşılaşmalar kaydedilmiştir.

Linzde, Schutzbund kuvvetleri firar halindedir.

isyan Tirola sirayet etti

Viyana, 14 (A.A.) — Sosyalist isyanı dün Tyrol'daki Woergl isimli küçük sanayi şehrine de sirayet etmiştir. Aciz bir vaziyete düşürülmüş olan polis, İnnsbruck'tan takviye edilmesini istemiştir.

Civarda bulunan hernig köyü maden işçileri grev ilân etmişler ve isyan edenlerin sayısını artırmak üzere Woergl üzerine yürümüşlerdir. Büyük karışıklıklardan endişe edilmiştir.

Viyana, 14 (A.A.) — Dün akşam, saat 19 da hükûmet kuvvetlerinin isyan edenleri şimale doğru sürdükleri Florisdorf mahallesi müstesna hükûmet merkezi arazisinin her tarafında sükûn iade edilmiştir.

Favoriten mahallesinde, hükûmet kuvvetleri Schutbunda ait silâh ve mühimmat ele geçirmişlerdir.

Styrie de kappfenbergin tekrar işgal edildiği bildiriliyor.

Ölenlerin sayısı

Viyana, 14 (A.A.) — Röyter ajansı muhabirinden: Bütün Avusturya dahilinde ölenlerin adedi 1000 ile 1500 arasında tahmin edilmektedir. Bunlardan 5 ilâ 6 yüzü yalnız Viyanada ölenlerdir. Yaralıların adedi ise binlerledir.

Italya ordusu seferber mi?

Paris, 14 (A.A.) — "Le Jour„ gazetesinin Roma muhabirine göre, "Chigi„ sarayı İtalya kıtaatı arasında bir hareket mevcudiyetini tanımıştır. Fakat bu hareketin şümulü tavzih edilmemektedir.

Bu hareket, bir kaç ay evveline ait bir erkânı harbiye plânı olarak izah edilmektedir.

Söylendiğine göre bu "mantıkî tedabir„ Trieste ve Bolzano kolordularının bir hareketinden ve ordunun Badoueda tahşit edilmesinden ibarettir.

Sosyalistlerin idaresi altında bulunan Viyana merkez tasarruf sandığındaki mevduatın çoğu geriye çekilmiştir.

Topçu bataryaları, en geniş işçi mahallelerinden biri olan Florisdorfu dövmektedir. Burada bazı evler tutuşmuş, yanmaktadır. Yangını söndürmek için hiç bir teşebbüs yoktur.

Viyananın bazı noktalarında çarpışmalar devam ediyor. Florisdof, şu anda, hükûmet askerî kuvvetlerinin eline düşmüştür. Payitahtın diğer noktalarında da, sosyalistlerin ricat ettikleri ve küme küme oldukları söyleniyor.

Tevkifler

Viyana, 14 (A.A.) — Röyter ajansından: Avusturya meclisinin son reisi M. Renner ve mefsuh Schrzburgda kumanda eden ceneral Koetnner tevkif edilmişlerdir.

Belediye reisi neden tevkif edildi ?

Viyana, 14 (A.A.) — Viyananın yeni komiseri M. Schmitz matbuata verdiği bir beyanatta, belediye reisi ile teşriki mesai arkadaşları olan sosyalistlerin işten el çektirilmesinin sebeplerinden birisinin pek tabii olarak sosyalistlerin çıkardıkları isyan olduğunu söylemiştir.

Fakat bundan başka bir sebep daha vardır o da, hükûmet merkezini, hükûmet içinde bir hükûmet haline getirmiş olan sosyalist tahakkümünden kurtarmaktı. M. Schmitz, demiştir ki:

— Viyana eskiden olduğu gibi memleketin hakikî merkezi olmak vaziyetine dönmelidir.

Viyana belediyesinin idare makamları hükûmete sadık memurlara verilmiştir. Tahrikâtçı sosyalist belediye daireleri reisleri nisbeten az miktarda bulunmaktadır. Ve hepsi değiştirilmişlerdir.

Umumî hizmetler ve sanayi hizmetleri işçilerinin büyük bir ekseriyeti isyan hareketine iştirak etmekten imtina etmişlerdir.

Başvekil muavininin beyanatı

Viyana, 14 (A.A.) — Radyo ile neşredilen bir beyanatta başvekil muavini, M. Fey, bütün Avusturyada sosyalist Schutbundun ortadan kaldırılmasiyle neticelenen askerî harekâtı teferrüatiyle anlatmıştır. Ve demiştir ki:

"— Hükûmet sadece vaziyete hakim olmakla kalmamıştır. Fakat, bu gibi hâdiselerin tekerrürünü her vasıta ile menedecektir. Umumî grev bir fiyasko oldu. Asilerin son müdafaa merkezleri amansız bir şekilde zaptedilecektir. Yüzlerce asi divanı harbe verilecektir. Avusturya sosyal demokratlığı ölmüştür.

13 şubat tarihi, Avusturya tarihinde bir dönüm noktası teşkil edecektir.„

M. Fey, sözlerini bitirirken, işçileri kendiliklerinden evlerine dönmeğe ve kendi mahivlerine biz zat yürümemeğe davet etmiştir.

işçi odalarının beyannamesi

Viyana, 14 (A.A.) — Avusturya işçi odaları neşretmiş oldukları beyannamede işçilerden bir kısmının devlete karşı yapmış oldukları cinaî hareketleri şiddetle takbih ve mahkûmiyeti mucip olduğunu bildirmektedir.

Odalar, bütün işçilerden ve müstahdeminden sükûnu muhafaza ve intizamın avdetine yardım etmelerini rica etmektedir.

Diğer taraftan millî müdafaa nazırı radyo ile neşredilen bir beyanatta eski imparatorluk ordusu zabitleri ile askerlerini hükûmet tarafını iltizam etmeğe, yardımcı polis ve heimwehren kıtaatma iltihak etmeğe davet etmektedir.

Viyana, 14 (A.A.) — Pazartesi günü Viyanada M. Dolfus ile muhtelif siyasî teşkilât mümessilleri ve Tyrol askerî muavenet teşkilâtı mümessilleri ,adliye nazırı doktor "Schuschuigg„ katolik hücum kıtaatı reisi doktor Seidle propağanda komiseri ve Tryol valisi doktor Stumphun iştirak ettikleri müzakerelere dün akşam da devam edilimştir.

Müzakereler tam bir anlaşma ve Tyrol siyasî vaziyetinde kati bir vuzuh yapılması ile neticelenmiştir.

ingilterede mütalâalar

Londra, 14 (A.A.) — İngiliz resmî mahafili, halk kütlelerinin hareketleri kat'î bir surette bertaraf edildikten sonra, M. Dolfusü nazilik aleyhine faaliyetinin artık bir ekseriyet tarafından değil, fakat sadece Heimwehrenlerin akalliyeti tarafından bir mukavemetle karşılaşabileceği kanaatindedir.

Heimwehrenler ise bizzat bir gün naziliğe doğru tekemmül etmeğe mahkûmdur.

Avusturyanın Almanya tarafından temessül edilmesine yegâne mâni olacak bir çare olan bir Tuna federasyonu yapılmasma itiraz etmiş olmasından dolayı, İtalyanın Tuna mıntakasından filen faydasız olması muhtemeldir.

Bu itibarla, Avusturya tamamen Almanya tarafından yutulmasa bile, Alman hegemonyasının Tuna mıntakasından fiilen tatbik edileceği günü yakın olmasından korkulmaktadır.

Londra, 14 (A.A.)— Şimdiye kadar verilen resmî haberlerin hilâfına olarak Avusturya tarafından Almanya aleyhine ithamları bildiren ve hariciye nezaretine verilen muhtırasına İngiltere tahriri nota ile cevap vermiştir.

İngiliz notası Avam kamarasına bugün verilmiştir.

Nota, Avusturyanın milletler cemiyetine müracaat kararını kaydettikten sonra, İngilizlerin Avusturyayı bu kararından vaz geçirmeğe çalışmıyacağını bildirmektedir.

Avusturyanın tamamiyeti ve istiklâli İngiltere siyasetinin unsurlarından birisidir. Ve hükûmet Avusturyanın dahilî işlerine hiç bir kimsenin karışmaması hakkını tamamen tanımaktadır.

Milletler cemiyeti konseyi, tavsivelerde bulunmadan evvel, her halde Alman tezini anlamak istiyecektir. Bu itibarla, İngiltere hükûmeti, konsey tetkik etmeden evvel Avusturya dosyası hakkında bir fikir beyan etmeyi yersiz bulmaktadır.

Berlin, 14 (A.A.) — Dün öğleden sonra çıkan Alman gazeteleri Avusturya hâdiselerine uzun makaleler tahsis etmişlerdir.

Berlin gazetelerinin çoğu, karışıklıkların mes'uliyetini, Dolfus hükûmeti tarafından temsil edilen siyaset sistemine atfetmekte devam ediyorlar.

Diğer taraftan bu karışıklıklarda millî sosyalizmin mes'uliyetini reddediyorlar.

Berlin, 14 (A.A.) — Volf ajansından) Alman matbuatı, Avusturya hâdiseleri hakkında uzun uzadıya neşriyat yapmakta ve Dolfus hükûmetinin mes'uliyetlerini kaydetmektedirler.

Korespondans nasyonal — sosyalist gazetesi diyor ki:

Nasyonal — Sosyalizmi bir ihtilâl unsuru olmak ve devletin varlığını tehdit eden bir tehlike teşkil etmkele itham edenler, bu felâketin başlıca âmili olarak meydana çıkmışlardır.

Japonya 4 yol ağzında!

" Yakında beyaz ırk arasında müthiş harp olacaktır „

Berlin, 14 (A.A.) — "La correspondance diplomatique et politique„ gazetesi, M. Yukio Osakinin "Japonya dört yol ağzında„ serlevhası altında bir makalesini neşretmektedir.

Bu makalede ezcümle şunlar yazılıdır:

"Yakın bir istikbalde beyaz ırk arasında bir dünya harbi olacaktır. Bu harp müthiş olacaktır. Hava harbi amansız olacak, zira tayyareler muharip devletlerin bütün ahalisini zehir, ateş, gaz, mikrop ve saire ile mahvetmeğe çalışacaktır.„

Tecrübeli bir Japon siyaset adamının romantik bir hayalî hamdan olduğu kadar diplomasi ihtiyatından da uzak olan bu beyanatı, Avrupada da dünyanın bugünkü vaziyetinin hakikatini tanımağa yardım hususunda dikkati çekmeğe lâyiktir.

M. Osaki'nin tarif ettiği tehlikeler nutuklar ve konferanslar ile değil, ancak hareketlerle bertaraf edilebilir.

Almanya tarafından 19 kânunu sani İngiliz muhtırasının hava maddelerine karşı yapılan itirazları umumî vaziyet ıspat etmektedir.

Almanya diğer devletler kimse karışmadan silâhlanmakta devam edebilecekleri halde kendisini iki sene müddetle bir hava harbi tehlikelerine maruz bırakacak şekilde bu meselenin hallini tehir ettirecek mahiyette teklifleri reddetmekle en iptidaî emniyet şartlarının icabatına itaat etmiş olmaktadır.

Hava silâhlarına ait bir hal çaresi bulunabilir ve bulunması lâzımdır.

"Dört yol ağzında„ bulunan sade Japonya değil, bütün medenî dünyadır.

Leh hariciye nazırı M. Litvinofla görüştü

Moskova, 14 (A.A.) — Pat muhabirinden: Dün öğleden sonra M. Beck, Litvinof yoldaş ile bir ilk görüşme yapmıştır.

Fransa Reisicümhuru

Paris, 14 (Havas ajansı) — Bir Paris gazetesinin M. Lebrun'ün sihhatinin muhtel olduğuna dair neşrettiği şayia tekzip edilmektedir.

Salâhiyettar mahafil, Elysee sarayına geldiğinden beri hasta olmamış olan Cümhur reisinin sıhhatinin mümkün olduğu kadar iyi olduğunu tavzih etmektedir.

Silâhları bırakma meselesi

Londra, 14 (A. A.) — Resmî bir tebliğ silâhları bırakma konferansı küçük bürosunun toplanarak İngiliz, Fransız ve İtalya hükûmetlerinin müzakerelerin cereyanı hakkında verdikleri cevapları tetkik etmiştir. Bu cevaplar henüz anlaşma için kâfi de recede birşeyler yapılmamış olduğunu bildirmektedir.

Manisa yolunda

Otomobil kazası olduğu haberi doğru değil..

11 Şubat tarihli Akşam gazetesinde İzmir — Manisa yolunda Çamlıbel denilen mevkide bir otomobilin dereye düşerek parçalandığı, içinde bulunan beş yolcudan üçünün öldüğü, ikisinin de ağır surette yaralı bulunduğu yazılmıştı. Manisa vilâyet umumî meclisi azasından Gördesli Muammer Beyin de yaralılar arasında bulunduğu bildirilmişti. Dün bu yazıda ismi geçen Muamer Beyden şu telgrafı aldık:

Manisa, 14 — Akşam gazetesinin 11 şubat tarihli sayısında bahsettiği otomobil kazası olmamıştır. Manisa yolunda devrilen otomobil, yaralanan kimse yoktur. Haber doğru değildir.

Manisa vilâyet umumî meclisi Gördes azası: Muamer

IŞARETLER

En çok muhtaç olduğumuz şey

Biz en çok neye muhtacız? Buna çeşit çeşit cevaplar verilebilir; kütüphaneler dolusu ihtiyaç listesi yazılabilir. Fakat bunların başı ucunda tek bir iş, bütün işlerin mekanizması olacaktır. Bu tılsım uzakta değildir: Kütleyi sevmektir.

Kütleyi sevmiyor muyuz?

Tecrübelerim bana:

— Hayır diyor. Biz kütleyi sevmiyoruz. Biz tek başına yaşıyanlar halini alıyoruz. Dünyanın merkezi sikleti sanırız ki yalnız biz kendimiziz. Dilden dile dolaşmıyan fakat kalpten kalbe geçen ve kalpten kalbe bir veba sağnağı gibi akan düşünce şudur:

"— Gemisini kurtaran kaptandır.

Batan bir cemiyet içinde bu hava tabiidir. Çünkü tereddiye uğrıyan cemiyet batan, disiplinsizlik yüzünden herkesin kendi başına çabaladığı bir gemidir. Orada insanlar sadece kendilerini düşünürler ve batarlar.

* * *

Doğan insanlık, doğan yeni davalar çürüyen, paslanan ve ruhları mütemadiyen bezginliklere sürükliyen hayvan insiyaklarına dayanamaz. Kütlenin hayvan insiyaklarına inmesi bir inhilâldir. Kütlenin hayvan insiyakından yükselişi yeni ufukları, yeni muvaffakıyetleri, yeni görüşleri doğurur.

* * *

Inkıraz neslinin insiyakları ile yürüyen itiyatlar yalnız eskileri bir frengi hastalığı gibi tarımar etmesidir. Yeni nesilleri, mektep hayatında da yaklaşıyor. Öyle küçük hodkâmlarla karşılaşırsınız ki insiyakları şahlanmış bir hayvandan daha geri değildir.

* * *

Doğan davalar için sevgi gerektir. Doğan güneş için seven ruhlar lâzımdır. Yeni Türkiyenin, bahtiyar Türkiyenin merkezi sikleti ne ben, ne sen, ne o, sadece hepimiziz.

Bizi, nasıl söylemiyeceğiz. Bunu platonik bir aşk nağmeri gibi elâlem önünde söylenen bir şarkı gibi çağırmıyacağız.

Plâtonik davalara çoktan elveda dedik. Hakikati, realiteyi arıyoruz. Bunun yolu ne sokak, ne sinema, ne de aile ocağıdır. Yollar mektepten geçer, orada başlar, orada nihayet bulur.

Çünkü bu mektep sinemaya, aileye, sokağa rağmen yarını istediğimizi halkedecek kalıpların döküldüğü atelyedir.

Bir atelyede beden terbiyesi, resim itiyadi gibi biribirine filî surette sevmeği öğreteceğiz.

Sevginin (benin) onun yerine bizi koymanın kalbî teşkilâttır. Gençleri mektep içinde, sınıfları içinde biribirini sevmeği, biribirlerinin parçaları olduklarını hatırlatmağa çalışacağız. Meselâ öğlenleri yemekleri olmadığı için teneffüshanenin bir köşesinde şarkı söylemeğe mahkûm edilen aç çocuklara arkadaşlarının yardımı temin edilecek, sınıflar bütün ihtiyaçlar önünde bir parçalanma manzarası değil; bir bütünlük gösterecek, mektep kooperatifi, mektep yardım sandıkları mektepler içinde (Ben) im değil, (Bizim) ifadesi olacaktır. Bunu hatırlamağa, bunu temin etmeğe mecburuz.

Sadri Etem

GÜNÜN HABERLERİ

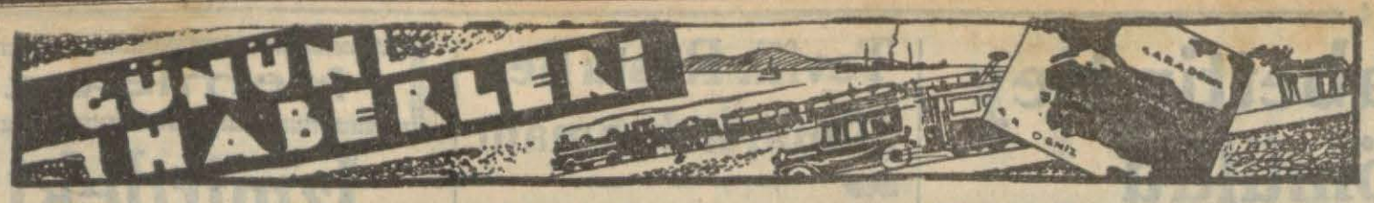

Türk - Yunan iktısat müzakereleri

Yunan murahhası, tam bir anlaşmıya irişebileceğimizi daha şimdiden söyliyebilirim, diyor

Yunan mürahhas heyeti âzasından M. Fufas dün şu beyanatta bulunmuştur:

"— Ankarada yapılacak müzakeratın vereceği neticeler hakkında-çok nikbiniz. Biz bu müzakerelerin, sınaî, ticarî ve gümrük noktai nazarından tam bir çalışma birliği yaradacak şekilde olmasına çalışacağız. İki tararın göstermekte olduğu samimî anlaşma duyguları itibariyle tam bir anlaşmaya irişeceğimizi daha şimdiden söyliyebilirim.

"Şunu da gizleyemem ki, bu neticeye erişebilmek için iki memlekete ait sınaî, ticarî ve gümrük işlerine müteallik çok muğlâk meselelerin halli için derin hesaplara girişmek lâzımdır.

Bütün bu meseleler o kadar muğlâk ve naziktir ki biz, hattâ anlaşmanın imzasından sonra, anlaşma ahkâmını tetkik ve müracabe etmek, tatbikatından hasıl olabilecek zorlukları gidermek ve ilreide ihtiyaçlardan doğabilecek yeni tedbirleri, lüzumu halinde, ortaya sürmek maksadiyle her iki memlekette hususî bir ofis tesisini düşünmekteyiz.,,

İki memleket arasında gümrük ittihadı yapılması düşünülüp düşünülmediği hakkında sorulan suale M. Fufas demiştir ki:

"— Hiç olmazsa, şimdilik mevzuu bahis değildir. Biz her şeyden evvel Preferansiyel sistem üzerine müessis bir müşterek sınaileşme, ticaret ve gümrük anlaşması hazırlamaktayız. Tam mânasiyle bir gümrük ittihadı ancak tedricî bir surette yeni anlaşmanın tatbikat sahasına girmesinden sonra ve bu tatbikat sahasında iki memleket arasındaki menfaatlerin daha ziyade sıklaştırılması ihtiyacı hâkim bir surette kendini gösterir ise olur.,,

Yerinde bir yasak

Talebenin kahvelerde oturmaları yasak edildi

Son zamanlarda orta lise, yüksek mektep talebelerinin kahve ve gazinolara dadandırkları ve bazı mektep talebelerinin iskambil, tavla ve sair oyunları oynadıkları görülmektedir. Bu hal bazı mektep müdürlerinin ve alâkadarların ehemmiyetle nazarı dikkatini celbetmiş, Maarif Vekâletine müracaatta bulunulmuştur. Maarif Vekâleti bundan sonra mektep talebelerinin bu gibi yerlerde oturmalarını kat'î surette yasak edecektir. Talebenin kontrolü zabıta tarafından yapılacaktır. Zabıta kahvelerde oturan gençlerin hüviyetini tesbit ederek mektep idarelerine verecek ve mektep idareleri bu gibi talebeleri cezalandıracaktır.

Cezalar, tekdir, ahlâk notu kırma, hattâ mektepten ihraca kadar varacaktır.

Yüksek muallim mektebi müdürlüğü

Mülga darülfünun müderrislerinden Ali Macit Bey yüksek muallim mektebi müdürlüğüne tayin edilmiştir. Mülga darülfünun müderrislerine Maarif Vekâleti tarafından muhtelif yerlerde vazifeler verilmetkedir. Fen fakültesi müderrislerinden Ligor Bey İzmir lisesi kimya muallimliğine, felsefe şubesinden Nimet Bey Edirne lisesi felsefe muallimliğine tayin edilmişlerdir.

Hacı vapurları hakkında hükümler

Ecnebi memleketlerden gelip boğazlardan transit halinde geçecek ve İstanbulda kendilerini götürecek gemileri bekliyerek Hicaza gidecek ve o havaliden gelecek hacılar ile hacı vapurlarına evvelce çıkartılmış bulunan 17 Nisan 1926 tarih ve 28 sayılı tahriratı umumiye hükmü bu yıl dahi, aynen tatbik edilecektir.

Evkaf aleyhine dava

Evkaf idaresi, dördüncü vakıf hanı odabaşısı Mehmet ağayı, mukavelesine riayet etmediği iddiasile vazifesinden çıkarmıştı.

Mehmet ağa bu muamelenin gayri kanunî olduğunu söyliyerek evkaf aleyhine 19000 liralık bir tazminat davası açmıştır.

Bir Fransız muharriri geldi

Fransız muharrilerinden Françis Karko şehrimize gelmiştir. Bu muharrir İstanbul külhanbeyleri hakkında tetkikatta bulunacaktır.

Yangına karşı Belediye binalarında tedbirler

Yangına karşı belediye merkez binasında olduğu bütün şubelerde de icap eden tedbirler alınmaktadır.

Koridorlara sigara atmak kat'î surette yasak edildiği gibi yangın vukuunda hangi numaraya telefon edileceğini gösteren levhalar asılmıştır. İtfaiyenin numaralarını taşıyan levhalar her şubeye dağıtılmıştır.

Su işleri

Belediye heyeti Atinadan Romaya geçti

On gün evvel Atinaya su bentlerini tetkika giden belediye fen heyeti müdürü Cana beyin reisliği altındaki heyet, Atinadaki tetkiklerini bitirmiş, Romaya geçmiştir. Heyet oradan Avusturyaya geçecek, Romanya yoliyle şehrimize dönecektir.

İlk mektep.erde yapılan masraflar

Maarif müdürlüğü tarafından ilk mekteplere bir tamim gönderilmiştir. Bu tamimde, sık sık muhtelif şekillerle masraf yapılmaması, mektepler lüzumu olan alât ve malzemenin müdüriyetçe temin ve tedarik olunacağı bildirilmektedir. Mektep idarelerinin göstereceksleri bu masraflar ödenmiyecktir.

Memurlar kooperatifinde

Belediye memurları kooperatifinin birinci devrei seniyesi münasebetiyle bu akşam belediye lokantasında bir danslı çay verilecektir. Çaya bütün kooperatif azaları davet edilmişlerdir.

İlmî bir toplantı

Türk diş tabipleri cemiyetinin ilk aylık ilmî toplantısı bu akşam etibba odasında yapılacaktır. Bu içtimada diş tabibi Mehmet B. akıl hastalıkları, Halil İlyas Bey proteze ait tebligatta bulunacaklardır.

SOHBETLER

Viyanada dans müsabakaları

Viyana, bu kadim dans diyarı, bu gün, sizi beynelmilel bir dans müsabakasma davet ediyor. Viyana, cihana valsı hediye eden şehirdir.. Viyanada dans en canlı sanattır. Bugün Viyana dansları, hâlâ cihanda bütün danslara örnek oluyor.

Bu müsabakanın gayesi, henüz tanınmamış artistlere şöhret basamağı olmak, onları dünyaya tanıtmaktır.

* * *

Bu satırları, Viyanada mayısta yapılacak beynelmilel dans müsabakalarını ilân eden küçük bir broşürden hulâsa ettim.

Viyanada bir dans müsabakası tertip edilmiş. Bu müsabakada, gözüme çarpan şey, "Halk rakısları,, müsabakası oldu.

Bu beynelmilel müsabakaya, her memleketin iştirak edeceği muhakkaktır. Müsabakayı tertip edenler, her memleketin karakteristiğini temessul ettirecek rakısları istiyorlar. Bu danslar, gruplar tarafmdan yapılacaktır. Elbiseler ve musiki tabii mahalli olacaktır. Gruplar elbiselerini ve musiki aletlerini beraberinde getireceklerdir.

Viyanada, iktısadi buhran had bir devrede olduğundan, memlekete para sokabilmenin çarelerini ararlerken, bu müsabaka da hatıra gelmiş. Ne olursa olsun, güzel düşünülmüş bir propaganda ve ecnebi celbi için güzel bir vesile.

Bunları okurken ilk hatırıma gelen şey bizim Zeybek oyunu oldu.

Acaba bu müsabakaya, en iyi Zeybek oynıyanlarımızdan bir grup gönderemez miyiz?...

Selâmi İzzet

Demiryolları mütehassısı

Demiryollarımız hakkında tetkikatta bulunan Amerikalı şimendifer mütahassısı M. Bel tetkikatını bitirmiş ve İskenderiyeye gitmiştir. M. Bel şimendiferlerimizin işlemesi, otobüs rekabeti, navlun, memurlar ve bunların sigortaları hakkındaki tetkiklerinin neticesini 1000 sayfalık bir rapor halinde Nafia Vekâletine göndermiştir. M. Bel gitmeden evvel demiştir ki:

"— İşimi bitirdim. Memurlardan ve herkesten gördüğüm kolaylık ve alâkadan memnunum. Türkiye iktisaden inkişaf etmek için çok çalışıyor. Bu itibarla geniş mikyasta şimendifer inşaatına ihtiyaç vardır.

Bir köy muhtarı mahkemeye veriliyor

İstanbul jandarması Alibey köyü muhtarını mahkemeye vermiştir. Sebebi şudur: Geçenlerde bazı kimselerin kaçak kömür götürmekte oldukları jandarmaya haber verilmiştir. Jandarma bunları takip etmiş, kömürlerin bu köye götürüldüğünü görmüş, o sırada muhtar jandarmayı lâfa tutarak kömürlerin kaçırılmasına sebep olmuştur.

DEHRî Efendi Nasıl Görüyor?

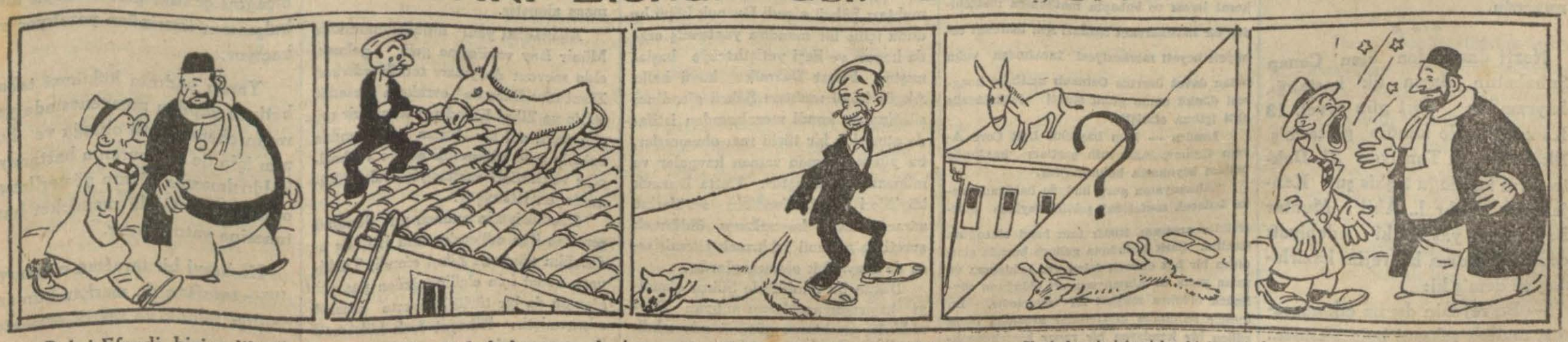

— Dehri Efendi, bizim dilimizde çok güzel âta sözleri var...

. . . Meselâ babalarımız demişler ki, eşeği dama kim çıkardı ise o indirir...

. . . Sonra gene demişler ki, köpeğin leşini öldüren sürükler...

. . . Yani demek istemişler ki her bir işin mesuliyeti onu yapana aittir. Fakat sayet köpeği öldüren ile eşeği dama çıkaran bulunamazsa ne olur?

Dehri Efendi — Ne olacak? Eşek damın üstünde, köpek leşi de sokakta kalır.

Cenap Şahabettin Bey dün gömüldü

Edebiyat ve san'at hayatımıza mensup bir çok kimseler cenazede bulundular, muhtelif teşekküller celenkler koydular

Pazartesi akşamı nezfidimağiden ölen edebiyatı cedide üstatlarından Cenap Şahabettin Beyi, dün dostları ve tanıdıkları gömdüler.

Bakırköyünü gözgözü görmez bir hale getiren müthiş tipiye, dondurucu soğuğa rağben, zamanımın bu kudretli edebiyatçısını ebedî metfenine teşyi için gelenlerin sayısı umulandan çok fazlaydı.

Cenap Şahabettin Beyin, Bakırköyünde birinci ilk mektep sokağındaki köşkü, merhumun dostlarını, hayranlarını almağa güç yetmişti. Geniş salonda, cenazenin hazırlanmasını bekliyenler arasında, edebiyatı cedidenin temayüz etmiş unsurları görülüyordu: Hüseyin Cahit Bey, Hüseyin Siret Bey, Hüseyin Suat Bey...

Harp nesli edebiyatına mensup bazı şairler, en son edebiyat neslinin bazı elemanları buradaydılar. Operatör Murat Bey, aynı zamanda, Cenap Şahabettin Beyi çok seven Servet-fununcu Ahmet İhsan Beyi temsil ediyordu.

Saat 12 de cenaze hazırlandı ve köşkün medhaline konuldu. Bakırköylü bir halk şairi Adil Bey, Cenap Şahabettin Beyin tabutu başında, yanık bir şiir okudu. Bunu, doktor Mazhar Osman Beyin müessir bir hitabesi takip etti. Mazhar Osman Bey, teessürden titriyen bir sesle:

— Karlar şairini, karlı bir havada gömüyoruz, ne hazin tecelli!

Dedi. Herkesin kafasında, o dakika, muhakkak ki, "Elhanı şita,, manzumesinin mısraları geçiyordu:

Karlar.. ki hamuşane dembedem ağlar!

Fakat.. Bugün savrulan karda, Cenabın dediği gibi sessiz bir ağlayış yoktu.

Cenaze, bir polis müfrezesinin de iştirak ettiği kalabalıkla, taşındı. Namaz kılındı. Sonra, eller üstünde Bakırköy camiine gene ayni mümtaz kalabalık, Cenap Şahabettin Beyi Bakıryöy kabristanındaki ebedî metfenine götürdü, gömdü.

Merhum, kızının yanına gömülmeği vasiyet etmişti. Bunun için kızının kemikleri toplanarak bir torba içinde Cenap Şahabettinin yanına konuldu.

Hekim edibin mezarı üstüne konulan çelenkler arasında Türk Tıp Cemiyetinin, Tıp Talebe Cemiyetinin, İstanbul üniversitesinin, Amerikan kollejinin, Esham ve kambiyo borsasının, borsa acentaları birliğinin isimleri okunuyordu.

* * *

Nezfi dimağîden ölen Cenap Şahabettin Beyin ilk hastalığı, bayramdan dört gün evvel, 13 Kânunusanide kendini göstermiş. İlk muayene: Tansiyon 21. Doktorların koyduğu teşhis şu: Konjestyon selebral.. Âkil Muhtar Bey, altmış yaşındaki edebiyatı cedide üstadına bir rejim hazırlamış ve demiş ki:

— Bu rejimin dışına çıkmazsanız, mutlak sekseni bulacaksınız..

Rejim tatbik edilmiş. Yalnız, Cenap Bey, tecrübeli doktorun fikir meşgalesinden uzak kalması yolundaki tavsiyesini bir türlü yerine getirememiş. Bütün ev halkının ısrarlarına rağmen, o, eserini tamamlamağa uğraşırmış...

Nihayet bundan üç gün evvel, Cenap Bey, yeniden hastalanmış; fenalık geçirmiş. Doktorlar çağrılmış. Merhum, pazartesi gününü kendini bilmez bir halde, uykuyla geçirmiş. Doktorların ikinci teşhisi de bu: Emoreji Selebral.. Artık üstadın ölümden kurtarılması bir harikaya bağlıymış. Akşam, geç vakit Cenap Şahabettin Bey, ağzından dokuz defa "Ah!,, dedikten sonra, son nefesini vermiş...

* * *

Cenazeye rahatsızlığı dolayısile yetişemiyen şair Celâl Sahir Bey, bir telgraf göndererek ,tazıyetlerini bildirmiş, "Edebiyatımızın temel direklerinden biri daha yıkıldı!,, diyerek, Cenabın ölümünden doğan teessürlerini anlatmıştır.

Beyazıta abide dikilecek

Cümhuriyet bayramında Beyazıt meydanından bir avuç toprak alınmış ve Ankaraya gönderilmişti. Memleketin diğer bir çok yerinden alınan topraklar da Ankaraya gönderilmiştir. İstanbul belediyesi Cümhuriyetin onuncu yıl hatırasını yâd için bu toprağın alındığı yere bir abide dikmiye karar vermiştir.

Halkevinde

Dün akşam Halkevinde sergiler, müze kütüphane şubesi intihabatı yapılacaktı. Havanın müsaitsizliği yüzünden ekseriyet olmamış, bu yüzden toplantı yapılamamıştır.

Adliye gece nöbetleri ve kontrol

Adliye odacı ve hademe teşkilâtında bazı değişiklikler yapılması düşünülmektedir.

Bütün odacı ve hademeler hakkında bir talimatname hazırlanmaktadır. Bunlara ait kadro kuvvetlendirilecektir.

Gece nöbetleri, altı saatte bir değişiyordu. Bundan sonra üç saatte bir değiştirmek, muvafık görülmüştür.

Binadaki nöbet saatleri, yarım saatte bir zımbalanacaktır. Her sabah, saatlere bakılarak, gece nöbetlerinin intizamiyle yapılıp yapılmadığı kontrol edilecektir.

15 Yıl Evelki VAKIT

15 ŞUBAT 1919

— Kanunu esasi hilâfına olarak matbuat hakkında vazedilen takyidat hakkında müzakerat icrası ve bubapta matbuatça müttehiden bir hattıhareket ittihazı için matbuat cemiyeti heyeti merkeziyesi tarafından vuku bulan davet üzerine Osmanlı matbuat kongresi dünkü cuma günü sureti fevkalâdede akti içtima etmiştir.

Londra — Dün başvekil Loit Core Avam Kamarasında sulh şartları hakkında mühim beyanatta bulunmuştur.

"Almanyanın garp hududu hakkında vuku bulacak mutalebat şeklini tayinde müttefikler arasında itilâfı tam hasıl olacağına kanilim. Şark hududuna gelince burada şimdiden bir hat çizerek falan yer Lehistana ve falan yerin de Almanyaya ait olduğunu söylemek oldukça müşkül bir meseledir. Bu mesele hakkında müttefikler arasında tayin edilen bir komisyon bir rapor hazırlıyacaktır. Almanyanın müstemlekâtı iade edilmiyecektir. Bundan başka hükümetin tazminat ve tamirat meselesine taallûk eden mukadderatına tamamiyle riayet etmesi icap eder.,,

Tevfik Rüştü Bey günün kahramanı

(Başmakaleden devam)

Binaenaleyh Tevfik Rüştü Beyin siyasî hayatındaki muvaffakıyeti sırlarını araştırırken her şeyden evvel bu mazisini unutmamak lâzımdır. Yalnız doktorun mazisine ait olan bu tecrübelerden ve amelî derslerden başka bazı kıymetli şartlar daha vardır ki onların başında da Gazi ve İsmet gibi iki büyük şefin itimadına ve azamî derecede yardımlarına mazhar bulunmasıdır. Her iki büyük şefin sözlerini ve fikirlerini iyi anlaması ve bu sözlerin ve fikirlerin gösterdiği vazife istikameti nihayetsiz bir ferağatle takip edebilmesidir.

İşte Tevfik Rüştü Beyin mücehhez olduğu bu kıymetli vasıflar ve meziyetlerdir ki son misakın aktinde karşılaştığı büyük zorlukları bertaraf etmeğe imkân vermiştir. Eğer Tevfik Rüştü Bey yerinde bir başka birisi olsaydı bugünkü muvaffakıyetli neticenin alınabilmesi biraz şüpheliydi.

Siyasî muvaffakıyetler tıpkı askerî zaferler gibidir. Bir bardak suyu taşıran son bir damla olduğu gibi askerî zaferlerle siyasî muvaffakıyetleri tamamlıyan da en son muvaffakıyetli bir hamledir.

Tevfik Rüştü Bey Atinada bu muvaffakıyetli hamleyi yapmış ve Balkan misakını, bir gün büyük Balkan birliğine temel olacak sağlam bir beynelmilel vesika haline getirmiştir.

Bundan dolayı sevgili doktoru tebrik etmek bizim için bir vicdan vazifesidir.

Mehmet ASIM

Lekeli humma

ZONGULDAK, (Hususi)— Son zamanlarda şehrimiz hapisanesinde birbiri ardınca 8 lekeli humma vakası görülmüş ve hastalar hemen memleket hastanesine nakledilmiştir.

Hastalığın ortalığa yayılmaması için sıhhiye müdürlüğü tedbir almış ve bu cümleden olarak hamamları 15 gün müddetle seddetmiştir.

Üfürükçüler

Adanada Koca Mehmet, Muharrem, Abdülâziz adında üç üfürükçü yakalanmıştır. Bunların evlerinde yapılan araştırmada evde muskalar ve üfürükçülüğe ait kitap, yazı ve saire bulunmuştur.

Bartında bir cinayet

Bartın, (Hususi) — Bu hafta şehrimiz civarında Durnuk köyünde yapılan bir cinayet Bartınlıları heyecana düşürdü.

Akgöz köyü muhtarı Şükrü efendinin çobanı 68 yaşında Uslu Hasanın bir haftadır ortada görülmemesi nazarı dikkati celbetmiş ve her taraf aranmıştır.

Nihayet uzun aramalar neticesinde çoban, kafası ezilmiş olduğu halde, mandırada gübreler altında gömülü olarak bulunmuştur.

Yapılan tahkikata nazaran, Akgöz muhtarı Şükrü efendi Durnuk köyü hududu içine bir mandıra yaptırmış orada koyun ve keçi yetiştirmeğe başlamıştır. Fakat Durnuk köyü halkı Akgöz köyü muhtarı Şükrü efendinin sürülerinin kendi meralarından istifade etmesine bir türlü razı olmamışlar, bu yüzden zaman zaman kavgalar ve münazaalar olmuştur. Hatta Durnuk köylüleri Şükrü efendinin sürülerine zarar vermek, koyunlarını öldürmek suretiyle gözünü yıldırmak istemişlerse de muvaffak olamamışlardır.

Bütün bu tehditlerle Şükrü efendiyi kaçıramıyacaklarını anlıyan Durnuklular muhtarın gözünü adamakıllı yıldırmak için çobanı Uslu Hasanın kafasını ezerek öldürmüşlerdir.

Cinayetin faili, Durnuk köyünün muhacir mahallesinden Molla Salih oğlu Hüseyindir. Katil yakalanmıştır.

Memleket Haberleri

İzmirdeki yangında

Yanarak ölen şoförden başka bir yanık ceset daha bulundu

İzmirde İkiçeşmelik caddesinde büyük ve küçük yıldız otelleriyle bir eczane ve bir tütüncü dükkânının yanmasiyle neticelenen büyük yangın hakkında müddeiumumî muavini Şevki bey tarafından yapılmakta olan tahkikat neticelendirilmiş ve tahkikat evrakı karar hâkimliğine verilmiştir. Yangını kasten çıkarmakla maznun olarak büyük yıldız oteli müsteciri Kasabalı Hasan Fehmi efendi de mevcuden karar hâkimliğine sevkedilmiş ve orada istic'vabından sonra serbest bırakılmıştır.

Yanan otellerin ve kahvenin enkazı altında, otel müşterilerinden bazılarının yanık cesetlerinin bulunduğu tahmin edilmekte idi.. Belediyece enkaz arasında hafriyat yaptırılmaktadır. Ve bir ceset çıkarılmıştır. Bunun Tirenin Salâhattin köyü muhtarı Durmuş oğlu Mehmet efendiye ait olduğu anlaşılmıştır.

Mehmet efendi, bazı işleri için İzmire gelmiş bulunuyordu. Zavallı Mehmet efendi, vücudunun belden yukarı kısmı tamamiyle yanmak suretiyle feci bir şekilde ölmüştür. Enkaz arasında daha başka ceset bulunması kuvevtle muhtemel görüldüğünden hafriyata devam edilmektedir.

Hasan Fehmi efendi hakkında, yapılmakta olan tahkikata müstantiklikçe devam edilecektir.

İkiçeşmelik yangınında feci surette yanan ve tedavi edilmek üzere kaldırıldığı memleket hastanesinde vefat eden şoför Fuat efendinin cenazesi şoför arkadaşları tarafından ve asrî kabristana defnedilmiştir.

Şoför Fuat efendinin ölümü şoför arkadaşlariyle beraber, hemen bütün İzmirlileri müteessir etmiştir. Fuat efendinin mezarına Cümhuriyet Halk fırkası ve şoförler cemiyeti tarafından çelenkler konmuştur.

Bu kadın bir tazyik neticesinde mi öldü?

İzmirde Dedebaşı köyünde garip bir ölüm vakası olmuştur. Emin efendi karısı Zübeyde hanım isminde genç bir kadın ölmüş ve defni için rapor vermek üzere Karşıyaka belediye tabibi davet edilmiştir. Belediye tabibi tarafından yapılan muayenede Zübeyde hanımın karnında ve sol tarafında bir bere görülmüştür. Bundan Adliye haberdar edilmiş ve otopsi yapılmak üzere cenaze memleket hastanesine getirilmiştir.

Müddeiumumî muavini Âli bey müvacehesinde otopsi yapılmış ve bir tazyik neticesi Zübeyde hanımın sol kabulga kemiklerinin kırılmış olduğu ve bu yüzden dalağın patladığı ve ölüme sebebiyet verdiği anlaşılmıştır.

Bu suretle ölüm vakası ehemmiyet almıştır. Müddeiumumî muavini Âli bey, tahkikat yapmak üzere hâdise mahalline gitmiştir.

Adanadan kaçan posta memuru

ADANA, (Hususî) — Şehrimiz posta havale memuru iken zimmetine 6880 lira geçirerek Irak'a firar eden Zihni efendi yapılan teşebbüsat neticesinde perşembe günkü ekspresle şehrimize getirilmiştir.

Zihni efendi 1930 senesine kadar şehrimiz postanesinde havale memuru idi. 1930 kânunuevvelinde 3 ay zarfında şehrimiz postanesine havale suretiyle yatırılan 6880 lirayı cebine atarak, hiç bir şeyden haberi olmıyan posta idaresinden izin koparark İstanbula, oradan da bir pasaport alarak evvelâ Suriyeye, sonra Bağdada gitmiştir. Bağdatta beraberinde götürdüğü paralarla güzel bir hayat geçirmeğe başlıyan Zihni efendi ayni zamanda Bağdatta Türkçe olarak çıkan Yeni Irak gazetesine (Turgut Zihni) imzasiyle yazılar yazmış ve oradan da epeyce bir maaş almıştır.

Adanadaki yeni müddeiumumimiz Münir Bey vazifesine gelir gelmez, elde mevcut dosyaları tetkik ederken Zihni efendinin de evrakına tesadüf etmiş ve Zihni Efendinin siyasi bir mücrim değil adi bir hırsız olduğundan bahisle iade edilmesini adliye ve hariciye vekâletleri vasıtasiyle Irak hükûmetinden istemiştir.

Cümhuriyetin onuncu yıl dönümü şerefine ilân edilecek aftan istifade edeceğini düşünen Zihni efendi, Türkiyeye avdet için elçiliğimizden pasaport almışsa da bir türlü harekete cesaret edememiştir. Nihayet Irak hükûmeti ile cereyan eden son muhaberat neticesinde Irak hükûmeti Zihni efendiyi tevkif ederek Mardine göndermiş, oradan da şehrimize getirilmiştir.

Geç vakte kadar yapılan sorgudan sonra Zihni efendi hakkında tevkif kararı verilmiş ve hapisaneye sevkedilmiştir.

Fahişe yüzünden bir yaralama

Adanada Sucu zade mahallesinde oturan ve Yakup beyin maiyetinde emirber bulunan Mustafa oğlu Ahmet efendi, karısı Güllüyü bıçakla kalçası üzerinden yaralıyarak kaçmıştır.

Asker Ahmet efendi, bir kaç arkadaşını evine davet ediyor ve bu meyanda bir de fahişe kadın getiriyor. Bu vaziyetten son derece canı sıkılan Güllü, kendisinin nikâhlı karısı olduğunu ve bu halin çok çirkin olmasından kadını evden uzaklaştırmasını söylüyor. Bu yüzden bir dil kavgası başlıyor ve bu kavga gittikçe büyüyor. Bundan fena halde içerliyen Ahmet, bıçağını çektiği gibi Güllüyü tam kalçasının üzerinden yaralıyor ve kaçıyor.

Yaralı kadının hükûmet tababetince yapılan muayenesinde yaranın ehemmiyetli olduğu ve bunun için de mezburenin hastaneye kaldırılmasına lüzum gösterilmiş olduğundan Güllü memleket hastanesine yatırılmıştır.

Hâdiseyi bir taraftan zabıta ve diğer taraftan da merkez kumandanlığı tahkik ve tetkik etmektedir.

Vakıt'ın Kısa Roman Tefrikası

— 3 —

Neden Evlenemedik ?..

Nakleden Selmi Izzet

Sen, bana ne dersen de azizim; aşk, insanın kabline, bir anda ok gibi saplanıyor. Bütün bir ömür, tahayyül ettiğim, beklediğim, arzuladığım kadın, işte o kadındı!

Sana onu tarif etmiyeceğim. İnsanı teshir eden, büyüleyen güzellik tarif edilmez. O esrarlı gözleri, siyah bir elbisenin altında harelenen vücudu, siyah saçların çerçevelediği solgun yüzü tarif etmiyeceğim.. O, yalnız tebessüm eden değil, ayni zamanda ağlamasını da bilen bir Jokon'du.

Kaç yaşında mı?. diyorsunuz. Yaşını tahmin edemedim. Senelerin güzelleştirdiği, elemin ve ıstırabın ilâhileştirdiği bir çağ vardır.. İşte onun yaşı..

İnanmıyacaksın, yüzüme baktı, göz göze geldik ve ben her şeyi unuttum. O kimdi?. Neredeydin? kızıyle evlenmek mi istiyordum? Buraya neye gelmiştim?.. Bilmiyordum.

Selâm verdim, sustum. Bir rüya görüyormuş gibiydim. O da biraz heyecanlıydı.

Oturdu, bana yer gösterdi. Birkaç söz söyledi, hatır sordu. Ses, âsabımı bir musiki gibi okşadı. Nihayet Perrandan bahsetti.

Birdenbire gördüğüm tatlı rüya, korkunç bir kâbus halini aldı.

O kadın, sanki her şey olup bitmiş gibi konuşuyor, bana: "Damadım, diyor, teşekkür ediyor, Perranın üstünde fazla bir hakkı olmadığını söylüyordu.

Kapalı sözlerle, mazisini ima ediyor, fakat kızına karşı beslediği büyük muhabbeti saklamıyordu.

Ben, bakışlarıyle büyülenmiştim. Sesiyle vecde gelmiştim. Söylediklerini yarı anlıyordum. Dizlerine kapanmak, ellerinden öpmek arzusu içimde yanıyordu.

Onun, mazisindeki günahı bildiğimi biliyor ve başı önünde yere bakarak konuşuyordu..

Bir aralık, yüze güneş vurmuş gibi, yanakları hafifçe kızarıyordu. Bu bu esnada — deliyim, malûm — bu kadının bütün hayatını düşünüyordum.. İhtiyar ve bayağı bir adamla evlenmesini düşünüyor, başka birini sevip kaçmasına hak veriyor ve o günü de hayalimde canlandırıyordum. O adam, bu kadını çok sevdiği için ölmüş olacaktı.. Ne iyi!.. Ona gıpta ettim.. Keşke ben de onun erdiği murada erseydim de, ölseydim. O kadınla yan yana, baş başa, akşam ıssızlığında beraber bulunmak.. Onunla bir divanda oturmak, onun ellerini tutmak, saçlarını okşamak, onu sevip öpmek.. Ne saadetti bunlar!..

Selma hanım, benim sustuğumu görünce başını kaldırdı ve biraz hayretle yüzüme baktı.

Heyecanımı gördü ve kadın değil mi?.. Heyecanımın sebebini sezdi.. Sezdiği muhakkaktı, çünkü biraz daha fazla kızardı ve gözlerini gözlerimden kaçırmamağa gayret ederek dedi ki:

— Muhlis beye karşı söyliyecek hiçbir sözüm yoktur. Ben kabahatliyim.. Kızımı istediği adama vermek hakkını haizdir.. Yalnız size bir şey söyliyeceğim. daha doğrusu bir şey soracağım ve sizden — Sizin namuslu bir adam olduğunuza şüphem yok — doğru cevap istiyeceğim: Perranı seviyor musunuz?.

Bu sual, beni rüyamdan uyandırdı. Hakikate geldim.

Yalan söylemezdim. Dedim ki:

— Sizi gördüm hanımefendi ve sevmeden evlenmenin fecaatini idrak ettim. Vicdanıma elimi koyuyorum ve size: Evet, diyemiyorum.

Selma hanım yerinden fırladı.

Ben de doğruldum.

O, pencerenin önüne gitti.

Biraz yaklaştım, ve pencereden, Üsküdar sırtlarından, Adalara doğru uzanan denizi, önümüzde muhteşem renkleriyle yükselen Çamlıcayı, Karacaahmedin kara gölgelerini gördüm...

Selma hanım pencereyi açtı:

— Affedersiniz, dedi, yorgunum.. Nefesim biraz daraldı da..

Biraz daha yaklaştım. Hatta sokuldum.

Selma hanım heyecan içindeydi. Parmakları, sıkı sıkı, adeta kenetlenmiş gibi, pencerenin pervazını tutuyordu.

Yanakları, iki kırmızı kamelya kadar kırmızıydı.

O zaman, o kadın, gözlerime güzelliğin bütün haşmetiyle göründü..

Ciddî ve ağır bir sesle:

— Eğer Perranı sahiden sevmiyorsanız, evlenmekten vazgeçiniz, dedi.. Kimsenin nüfuzu altında kalmayınız, hiçbir menfaat gözetmeyiniz. Biribirlerini sevmiyen, hatta biribirlerini ayni derece sevmiyen iki kişinin birleşmesinden felâket doğar. Sözüme itimat ediniz.

Gözlerimden, Perranın hayali silinmişti, ismi kulağıma yabancı geliyordu.

Selma Hanımın önünde hürmetle iğildim:

— Sözünüzü dinliyeceğim hanımefendi. Yalnız, sizden ayrılırken, beni hafifmeşrep bir adam telâkki etmemenizi istirham edeceğim.

Yüzüme esrarlı gözlerle, büyücü gözleriyle baktı ve sağ elini uzattı.

Elini elime aldım ve hissettim ki... elini elime bırakmıştı, ne kadar tutsam çekmiyecekti..

(Devamı var)

Lise programlarında yapılacak tadilât

Lise ve orta mektep ders programlarının ıslâhı maksadiyle mütehassıs ve tecrübeli muallimlerden mürekkep olarak teşkil edilen komisyonlar işe başlamıştır.

Komisyon azası, derslerin sınıfların derecesine göre lâyikiyle taksim edilmediğini ve şimdiki programda bazı isabetsizlikler olduğunu görmüşlerdir.

Meselâ "Arziyat,, dersi vaktile liselerin son sınıflarında okutulduğu halde şimdi tatbik edilen programa göre bu ders liselerin yedinci sınıfında okutuluyor. Halbuki talebenin "Arziyat,, dersini tamamiyle kavrayabilmesi için "Medenî kimya,, ve "Mücessem hendese,, derslerini daha evvel görmesi lâzım gelmektedir.

Programlarda yapılan tadilât esnasında bu kabil yanlışlar tashih edilecektir.

Polis haberleri

Söndürülen baca

Anadolu kavağında Ömer çavuşun oturduğu sigortasız evin bacası tutuşmuş, söndürülmüştür.

Serkl doryanda dolaşırken

Sabıkalılardan Şevki Serkldoryan klübüne girmiş, koridorlarda bir şey çalmak için dolaşırken yakalanmıştır.

Eşyası çalındı

Kadıköyünde Yeldeğirmeninde bir bahçenin köşesindeki odada oturan Emine Hanım polise müracaat etmiş, Aznif isminde bir kadın tarafından bazı eşyasının çalındığını iddia etmiştir.

Elbise hırsızı

Firuzağada oturan Mehmet Niyazi ve Petro Efendilerin elbiselerini alarak başkasına satan Panayot yakalanmıştır.

Dayak yedi

Üsküdar sakinlerinden Nuri Efendiyi otomobil ücreti yüzünden şoför Yaşar dövmüştür.

Bacakları ezildi

Galatada ithalât gümrüğü anbarında çalışan hamal Hasan oğlu Şükrü kol ve bacaklarını vince sıkıştırmak suretile mecruh olmuş, Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır.

Vahan ile Nişan

Kadıköyünde Karakol sokağında bir binada çalışan Vahan ile Nişan arasında kavga çıkmış, Vahan sandalye ile Nişanı başından yaralamıştır.

Suriye gazeteleri ve sabık Hidiv

Suriye gazeteleri sabık Hidivin Suriye tahtına göz dikmesi aleyhinde yazılar yazmaktadır. (Fetülarap,, Suriye tahtının münakasaya çıkarılmadığını sert ve acı bir lisanla yazıdıktan sonra şayet Suriye krallık olacaksa Suriyelilerin sabık Hicaz kralı Şerif Aliyi Hidive tercih edeceklerini söylemektedir.

Kutuculardaki yangında kasıt var mı?

Geçenlerde Kutucularda çıkan yangında kast mevcut olduğundan şüphe edilmişti. Haklarında tahkikat yapılan üç kişi dün müddeiumumiliğe gönderilmişlerdir.

Halil, Mustafa, Şükrü isimlerindeki bu üç kişi hakkındaki tahkikatın derinleştirilmesi için, dosya, yedinci istintak hakimliğine verilmiştir.

Sumerbank fabrikalarının beş liraya kadar köylü elbisesi satması, hazır elbise fiatlerini düşürmüştür. Aynı zamanda ucuz elbise yapan terziler de, dikme ücretlerini indirmişlerdir.

İstanbul cihetinde 10 — 14 liraya kadar elbise diken terziler çoğalmıştır. Evvelce bu gibi terziler 15 — 20 liradan aşağıya elbise dikmiyorlardı.

Sumerbank şehir ahalisinin de giyebileceği 10 liraya hazır ve ucuz elbise yaptırmaktadır. Bu elbiselerin kumaşları sağlam olduğunda şüphe yoktur, Feshane fabrikasının hazır elbisecilik kısmı piyasanın elbise ihtiyacına karşı, güçlükle mal yetiştiriyor.

Bundan anlaşılıyor ki, şehrimiz de büyük bir hazır elbise fabrikası daha açılsa, piyasada ümit edilmiyen bir müşteri bulacaktır.

Sumerbankın köylü elbiseleri-

---

nin en çok satıldığı yer, daha ziyade Zonguldak, Bursa, Balıkesir gibi amele yerleridir. Bu elbiseler henüz şehir ve kasabalardan uzak fakir köylülere kadar gidememiştir.

UMUMI HARPTE

Teşkilâtı Mahsusa

VAKIT'ın yeni Tefrikası : 102 — Yazan: A. MiL

Yerine getirilmesi mümkün olmıyan bir emir

Bu tayyare hâdisesi de atlatıldıktan sonra (Stange) Bey Naili Beyi çağırarak demişti ki:

— "Yarın sabah şu karşıki tepeye toplarımı yerleştireceğim. Oradan Rus cephesini top ateşi altına alacağım, fakat topları oraya kadar çıkarmak kabil değil, yol yok. Binaenaleyh şimdi efradınızı toplıyacaksınız ve o istikamete giden patikaları tesviye ettireceksiniz.. Teşkilâtı mahsusa efradı bir kaç saat zarfında yolu hazırlamış olmalıdır!,,

Nail Bey bu emri alınca onun kabili icra olup olmadığını düşünmeden (Stange) Beye istediğini derhal yaptırmağı vadetmişti. Bu işe kâtibi mes'ul Bey tayin olunmuştu. (Stange) Bey bunu haber alınca işin ihmal edilmemesi için hemen kâtibi mes'ul Beye tebligat yaparak yolun tanzimini askerî bir icra şekline sokmuştu.

Halbuki (Stange) beyin emrini yerine getirmeğe imkân yoktu. Çünkü yolun tanziminde kullanılabilecek teşkilâtı mahsusa efradının hepsi daha gerilere sevkedilmişti. Onların toplanıp getirilmesi zamana muhtaçtı. Halbuki (Stange) Bey yolun bir kaç saat zarfında hazırlanmasını istiyordu.

Bir hapis kararı

Emrin icrasına imkân olmadığını gidip (Stange) Beye anlatılacağı yerde Nailî Bey hiç sesini çıkarmamış ve aradan yirmi dört saat geçtiği halde yolun tanzimi için bir şey yapılmamıştı. (Stange) Bey verdiği emrin ifa olunmadığını görünce tabiî bundan kâtibi mes'ul beyi mes'ul tutarak onun bir hafta hapsine karar vermiş ve bu hapis kararını Nailî Beye tebliğ etmişti.

Nailî Bey bu kararı alır almaz fena halde etekleri tutuşmuştu. Çünkü hakikati halde mes'ul olan kâtibi mes'ul değil, kendisiydi. (Stange) Bey o emri verdiği zaman onun kabili tatbik olmadığını, çünkü ortada efrat bulunmadığını kendisine anlatması ve yapılacağına dair vaat vermesi lâzımdı. Şimdi nasıl olurdu da hiç kabahati olmıyan kâtibi mes'ul beyi hiç bir kabahati olmadan hapise tıkabilirdi. Nihayet uzun müddet düşündükten, taşındıktan sonra meseleyi kâtibi mes'ul beye açmıştı. Kâtibi mes'ul bey hapis kararını işitince fena halde kızmıştı. Fakat askerlikte kızmak filân para etmiyeceği için işi bir an evvel düzeltmek lâzımdı.

Kâtibi mes'ul beyle Nailî Bey ne suretle hareket edeceklerini bir müddet düşündükten sonra birlikte (Stange) beye giderek vaziyeti olduğu gibi kendisine anlatmağa karar vermişlerdi. Bunun üzerine gidip (Stange) Beyi bulmuşlar ve elde mevcut efrat bulunmamasından dolayı verilen emrin ifa edilemediğini, yoksa kâtibi mes'ul beyin kendisine tevdi edilen bir vaz'feyi ifa etmiyecek bir adam olmadığını anlatmışlardı.

(Stange) Bey işi anlayınca verdiği bir haftalık cezadan dolayı müteessir olmuş ve tabiî kâtibi mes'ul beyi affederek cezayı da kaldırmıştı. Aradan bir kaç gün geçtikten sonra İstanbuldan gelen haberde Trabzon ve havalisi teşkilâtı mahsusa kumandanlığının lâğvedildiği ve Trabzona, yukarıda da yazdığımız veçhile Avni paşanın geldiği ve gerek doktor Bahaettin Şakir Bey ve gerek diğerleri tarafından idare olunan cephelerin Avni paşa tarafından idare olunacağı bildirilmişti.

Alınan mütemmim malûmata nazaran İstanbuldan erkânı harp zabitlerinden Ali Riza Bey namında bir zat geliyordu ve bütün teşkilâtı mahsusa cephelerini bu zat teslim alacaktı. Ali Riza Bey lâz olduğundan onun Kafkas hududunda daha ziyade işe yarıyacağı zannolunuyordu.

Nailî Bey İstanbuldan gelen bu emre rağmen kendisinin Kafkas cephesinde kalabileceğini ümit ediyordu. Fakat bu ümidi de boşa çıkmıştı. Çünkü İstanbul onun da artık eski vazifesi olan Trabzon kâtibi mes'ullüğüne avdet etmesi lâzım geldiğini bildiriyordu.

İstanbulun verdiği yeni emirler alınır alınmaz esasen harekete hazır olan Rıza Bey derhal Trabzona avdet etmişti.

(Stange) Bey ise tuttuğu yeni mevziden yeni emir gelinciye kadar ayrılmak istemiyor ve ordudan emir bekliyordu. Nailî ve kâtibi mes'ul beyler de işlerini yeni gelecek zata teslim edinciye kadar yeni karargâhta beklemeğe karar vermişlerdi.

Erkek elbiseli kadın casus

O günlerde idi ki bir casusluk hâdisesi ortalığı epeyce karıştırmağa sebep olmuştu. Bir gün erkek elbisesi giymiş olan bir gürcü kadını teşkilâtı mahsusaya ait olan telefon telini keserken yakalanmıştı. Bu kadın uzunca boylu, bir deri, bir kemik denebilecek kadar sıska bir şeydi.

Devriyeler tarafından tutularak karargâha getirildiği zaman cinnet âlâimi göstermeğe başlamıştı. Hattâ o kadın bu sahte deliliğini o kadar ustalıklı, bir surette yapıyordu ki, kendisini yakalıyan devriyeler evvelâ ona acımışlar ve deli diye tekrar koyuvermek istemişlerdi. Fakat içlerinden birisi mesuliyetten korkarak onu ihtiyatan karargâha kadar götürmeğe karar vermişti.

Kadının bir Rus casusu olduğuna hiç şüphe yoktu.

(Devamı var)

GÜZEL SAN'ATLAR

Tiyatro tarihi

Eski Yunan tiyatrosu nasıl doğmuştu?

Şadan Salih Bey isminde bir genç muharrir, bize Yunan tiyatrosuna dair bir etüdünü getirdi. Bir sıra makaleler halinde olan bu değerli yazıları, alâkadar okuyucularımız güzel sanatlar sayfasında takip edebileceklerdir. Birinci yazıyı bugün koyuyoruz:

Yunan san'atı — Yunan ruhu

Edebiyat insan ruhuna iki tarzda tesir eder. Biri okuyarak, diğeri görerek...

Bu iki şeklin tesiri biribirine benzemez, verdikleri heyecan hemen hemen aynidir; fakat ruha giriş, orada bu heyecanı yaratış tarzları tamamen ayrıdır.

Okumada bir his, bir heyecan, bir vaka fikir kanalından geçerek yavaş yavaş ruha iner. Bu tedricidir, fakat esaslı olduğundan daha çok devam eder...

Temaşada bunun aksi olarak heyecan ruha anî olarak iner... Daha çabuk tesir eder, lâkin uçarıdır, az zamanda sıyrılır. Bu ayrı tesir tarzlarını tahlil edersek okumadaki yavaş tesirin devamın, heyecan veren vaka veya levhanın fikre temas ederek geçmesinden olduğunu anlarız. Edebiyat bu şekilde fikre tahlil imkânını vermektedir. Hissi düşünülerek doyulur.

Temaşada bu yoktur. Hareket göz ve kulak vasıtasiyle fikre pek az sürünerek ruha akar.. Bu suretle onu tahlil imkânını bulamayız.. Düşünce ve teşrih vakaların, heyecanların temadisi arasında kaybolur ruhtaki anî ve kuvvetli tesir onu boğar....

Bunun için daha az devam eder. Fakat ilk dakikada okumanın verdiği heyecandan daha kuvvetli ve parlaktır.

İşte tiyatronun en mühim hususiyet ve kuvveti budur. Edebiyatta aranılan hisleri en kısa bir surette ruha aşılar.

Bu kuvvet ve hususiyet sebebiyle tiyatro her zaman, her asırda edebiyatın en kuvvetli şubesi olarak kaldı. En ölmez edipleri kucağında yetiştirdi ve en büyük eserleri beşeriyete miras bıraktı...

Yunan tiyatrosunu tetkik edebilmek için de Yunan edebiyatını tahlil etmek lâzımdır.. Zaten bu edebiyat "Homeri,, istisna edersek (ki onun zamanında daha tiyatro doğmamıştı) tamamen tiyatro eserlerinin üzerine yüklenmiştir. Eşil, Sofokl, Öripit, Aristofan gibi bu yüksek kubbeyi tutan sütunlar eserlerini bu şubede verdiler.. .

Tarihi kadimde fikirden ziyade ruha istinat eden şeylerde Yunanlılar diğerlerinden çok daha fazla mevcudiyet göstermişlerdir.

Eşilde Şekspiri çocuk bırakacak his ve trajedi kabiliyeti vardır.. Onun gibi diğer birçokları da asırları kuvvetini kaybetmeden geçen eserleriyle en büyük dehalara tesir etmişler, onların yetişmelerinde mühim yardımcı olmuşlardır.

Rasin onların mektebinde yetişmişti, Öripidin bütün eserlerini ezber okuyabilecek kadar bu sanatin meftunu idi.. Hamlet bir İsveç efsanesidir derler, halbuki (Oreste) in bir taklididir.

Yunanlılara muasırları arasında bu mümtaziyeti temin eden saikleri araştırmak zannederim ki lâzımdır.

Bence sanat tabiatin ve hadiselerin ruhta uyandırdığı heyecanın ifadesidir. Bu heyecan arasında yaşadığı levhaların, etrafında görülen hadiselerin tesiri altında doğar daha doğrusu onların ruha inerek his halini almasıdır. Musiki, resim, edebiyat bu heyecanın biribirine benzemiyen ifade tarzlarıdır. Fakat bu tarz ne kadar değişirse değişsin, sanat birdir. Duyulan heyecan aynidir.

Bunun için bu sanatlar fikrî bir kültüre ihtiyaç göstermeden yükselebilirler; işte sanatın ilimden ayrıldığı en mühim nokta budur..

Fen ve ilim uzun, dikkatli bir çalışma ile kazanılır. Bunda dımağın kudreti kadar terbiyenin de tesiri vardır.

Fakat sanat dımağ ile pek az alâkadar olarak yaşar. Onda bir varlık yapabilmek için sıkı bir terbiyeye ihtiyaç yoktur.

Çalıştırılarak sanatkâr yapılamaz; o doğar, sanat için lâzım olan ruh ile yaratılır. Daima heyecana müstait ve meyyal bir ruh.. İşte Yunan sanatini diğer muasır kavimlerden ayıran, onların fevkine çıkaran nokta Yunan ruhunun daha incelmiş ve heyecanlanmağa müstait olmasıdır. Ne Mısırlılar, ne İranlılar bütün medeniyetleriyle bu kadar incelebilmişlerdir. Bunun sebebi nedir?...

Ruh tabiî olarak kadir ve ince yaradılır. Bu tabiatin eseridir; fakat onu doğuran tabiat, yetişmesinde de mühim bir vazife alır.. İklimin güzelliği ve tenevvüü, tarihi dolduran vakaların hususiyeti bu ruha tesir ederler, onu bir heykeltraş gibi yontarlar, form verirler. Yunan ruhu da bu suretle muasırı bulunan kavimlerin ruhundan ziyade inkişafa mazhar olmuştu...

Yunan tarihini karıştırırsak, eski Yunanistan haritasını göz önüne getirirsek onları diğerlerinden ayıran birçok hususiyetler meydana çıkar.. Bu hususiyetler o ruhu derin heyecanlara hazırladı. Bu heyecanlar da kuvvetli bir ifade tarziyle (Oreste) i, (Antigon) u, (İfijeni) yi yarattı.

Esasen heyecana müsteit yaratılmış Yunan ruhunda işliyen üç büyük âmil vardır:

1 — Yunanistanın tabiî vaziyeti

2 — Yunan dini

3 — Yunan kavminin sergüzeşt dolu hayatı.

Yukarıda söylediğim gibi insan ruhu iki suretle tahassüs eyler. Biri dımağ vasıtasiyle herhangi bir vaka veya varlığı tahlil ederek...

Diğeri ses veya levha şeklindeki tabiatin, hadiselerin gözden ve kulaktan ruha geçmesiyle... .

İşte iklimin ve tabiatin ruh üzerindeki tesiratı bu ikinci şekilde vuku bulur. Göz ve kulak birer aksettiriciden başka bir şey değildirler. Güzel bulan, zevk alan ruhtur. Bu suretle tabiat oraya inerek yaşar, ona kudretine göre bir heyecan verir. Kendisinin his şeklini almış aksini uyandırır.

Bu heyecan dünyanın her köşesinde başka bir nefes ve ahenk, denizlerde başka bir sükûn ve hiddet, tulûlarda başka bir renkle görünür.

Fırtınaları bol bir iklimin halkı daha mutedil bir yere gittikleri zaman oranın rüzgârlarını hafif bulurlar, etrafta eski vatanlarının şiddetli kasırgaları tarafından yaratılmış heyecanları tatmin edecek bir kuvvet ararlar, o zayıf rüzgârın sesi ancak kulaklarında kalır. Daha içeriye, ruha inemez. Sonra yavaş yavaş iklimin bu itidaline alışırlar. Ruhları değişir. Daha yumuşak ve sakin bir şekil alır. Eski vatanlarındaki rüzgârların verdiği şedit heyecanlar yerine sakin ve okşayıcı hisler duymağa alışırlar. Tarihte bunun gibi muhaceret etmiş birçok kavimlerin yeni vatanlarında ruhlarını bırakarak oranın tabiî vaziyetinin verdiği bir ruh aldıkları görülmüştür.

Adalar denizinin ilk dalgaları ile yıkanan Mora yarım adası tabiatin dünya yüzündeki en güzel köşelerinden biridir. İklimin itidal ve sadeliği, geniş sahilleri ve arşipl üzerine serilmiş adacıklariyle bu güzel memleket arz üzerine bırakılmış bir zümrüde benzer.

Bayron, Anatol Frans, Rişpen, Henri Hosey, Vikont Dölil ilâh... gibi edipler tarafından terennüm edilmiş tulûları ve gurupları kendine has bir parlaklık ve renkle boyalıdır. Deniz kayalara efsaneler söyliyerek vurur. Yeşil bağları Diyonizosun ve satirlerin sahnesidir, sarp kayalar adaları siklopların vatanıdır. Deniz fırtınaları Ülisin maceralarını hağırır. Akıntılar Çanakaleden bu denize yayılırken İfijeninin fedakârlığını da sürükler.

İşte bu güzel tabiat içinde Yunan ruhu bu efsaneleri dinliyerek, bu tulû ve gurupları seyrederek yetişti.. Bu zümrüt köşe ona asırları dolduracak heyecanlar bulmakta yardım etti... Fırtınalardan korkuyu, tulûlardan ümidi, guruplardan fedakârlığı öğrendi.. Bazan nefes gibi esen bazan fırtınalaşan rüzgârlar o ruhta tezatlar doğurdu. İsyanlar uyandırdı.

Bu hisler Yunan eserlerine o kadar girmişlerdir ki Homeri okurken Ülisin maceralariyle beraber Yunan denizinin bütün fırtınalarını, itidalini sükûnunu hissederiz.

Eşilde Arşipl adalarının sarp kayalıkları vardır. Orete'in ruhu Çandarinin daimî fırtınasıdır.

Böylelikle Yunanistanın tabiî vaziyeti Yunan ruhunun inkişafında yardımcı oldu. Yunan ruhunda Yunan dini de işlemiştir. Bu tesirin nasıl vücut bulduğunu ayrıca tetkik edeceğiz.

Şadan Salih

Cenap Şehabettin'in bir şiiri

Dün gömülen "Edebiyatı Cedide,, şairi bir aralık şiirlerini bir kitap halinde toplamak istemiş ve bu kitaba başlangıç olarak ta İhdaiye isimli bir manzume yazmıştı.

Şair bu manzumesinde sevgilisine hitap eder; fakat bu manzume aşk şairi olarak tanınan Cenabın "gurur,, u sevgisinden ve sevgilisinden de üstün tuttuğunu gösteriyor. Bu şiiri nesre çevirerek ve türkçeye tercüme ederek aşağıya koyuyoruz:

Güzelliğin ve gençliğin ömrü bir gün sürecek yeni açmış bir çiçekken benim söz kudretimle sonsuzluk alır. Bu yüzden bu kitabın vefalı göğsünde hep böyle güzel, taze ve sevilmeğe lâyık yaşarsın.

* * *

Şu defter senin şöhretini tapınmanın musikisi içinde titriyerek asırlardan asırlara geçirir.

Kafiyelerim, adını bir dalda öten iki eş bülbül gibi biribirine tekrarlar.

* * *

Göz süzüşün, bakışın, şafakların açılışına benziyen gülüşün uzaklarda benim şiirimin musikisi yüzünden konuşur. Mavi gözlerin gelecek nesillere şiirimin penceresinden bir kız kardeş gözü gibi gülümser.

* * *

Öpücüğündeki tat, her zaman manzumelerimin dudaklarında durur. Güzel kokulu bir mısraımı kim okursa her sözümü senin gül gibi ağzından alınmış bir öpücük sanır da şiirimin dudağında senin temiz dudağını öper.

* * *

Bizden sonra gelecekler, nağmelerin arasından bizi dudak dudağa, kucak kucağa seyrettikçe asırların üstünden bana manzumeler, sana gül kokulu öpücükler hediye edecekler!

Firdevsî için

İran maarif nezareti büyük İran şairi Firdevsî namını taşıyan büyük bir kütüphane açmağa karar vermiştir. Tahranda açılacak olan bu büyük ve umumî kütüphane, Şehname hakkında muhtelif il sanlarla yazılan her eseri ihtiva edecektir. Daha evvel İran hükûmeti şair Firdevsînin mezarını tamire karar vermiştir. Bu suretle büyük şairin namı ihya edilmiş ve hatırası tebcil edilmiş olacaktır. Evvelce memleketimizde de İran elçiliği etmiş olan bugünkü İran başvekili Fürugî Han da, Tahranda Firdevsî hakkında bir konferans vermiştir.

Resim

Şimalî Afrikada bulunan san'at eserleri

1930 senesinde Pariste Pleyd salonunda cenubî Afrikadan gelme tarihten evvelki Rüpestr devrine ait bir takım resim kopyaları teşhir olunmuştu. Bunlar 1928—1930 da o mıntakada yapılan taharriyatın tahakkuk etmiş neticelerinden bir kısmı idi. Bu sene Zekadoro müzesi ayni şekilde bir şirketin kendi salonlarında asılmasına müsaade etmiştir, bu yeni sergide teşhir olunan resimler Cenubî Afrikaya değil Şimalî Afrikaya aittir. Pariste intişar eden "Lar Vivan,, mecmuası bu münasebetle yazdığı bir makalede diyor ki:

"Böyle bir sergi bir çok cihetten tetkik edilebilir. Artist böyle bir müzede âlemin ettiği istifadeden bambaşka bir istifade temin eder. Fakat eğer zamanımızın artistleri diğer devirlerin ve medeniyetlerin sanayi eserleriyle alâkadar oluyorlarsa her halde bu devirlerin üslûpları arasındaki taharriyatı ve onların mütekabil münasebatı denilmek isterler.

Bu müzede resimler coğrafî menşelerine göre tasnif edilmiştir:

1 — Sahra atlas resimleri, bunlar müteveffa profesör Plaman tarafından toplanmıştır.

2 — Gat civarında Tasili dağlarının resimleri. Bunlar Ezzian'a kadar uzanan bir mıntakaya aittirler. Bunların ilk nümunelerini Mösyö Lavodan keşfetmiştir.

3 — Cenubî Fizan resimleri. Bunlar ilk defa olarak Hanrih Bart tarafından neşredilmişlerdir.

4 — Nihayet Nabiye çölü ile Nil vadisinden gelen resimler. Bunlar evvlâ Georg Şvaynfurd tarafından tesbit olunmuşlardır.

Burada yağlı boya Hijera Kompolis'te bir mezar içinde bulunan bir kompozisyondan alınmıştır. Bu, iptidaî Mısırın yani Negada devrinin san'atinin yegâne nümunesidir. Bu dört büyük gruba Sudandan ve Cenubî Afrikadan gelme bir kaç kelime ilâve olunmuştur. Maamafih bu sergi tamam değildir. Çünkü cenubî sahra ve Hoggar'ın Rüpestr san'atları ile Kufa ile Nil arasındaki Libiya çölü resimleri de teşhir edilmemiştir.

Âlimlerin ve Fransız zabitlerinin tahkikatına göre cenubî sahra resimleri büyük bir tarihî ve bedii kıymete malik değildirler.

Orijinal bir san'atın ikinci ve üçüncü derece taklidi gibi görüyorlar. Buna bedel Libiya çölü resimleri Haseneyn'in ve kontlırsa Afrikada kablettarih devre Alamisi'nin neşretiklerine bakılırsa Afrikada kablettarih devirde san'atın mahiyeti ve tarzı tekâmülü hakkında malûmat vermektedirler.

Malzemenin coğrafî menşei hakkındaki benliği san'atin tarih ve inkılâbını takip eden bir dimağ için kâfi olmıyabilir. Her coğrafî mıntaka esas seciyeler mahiyetini alacak olan bütün unsurlara bir nevi birleşme temin eder.

Şu halde bu vahdetin zarfını delerek muhtelif unsurların arasındaki iptidaî münasebatı ve bunların ilk membalarını tanımaktan başka çare yoktur.

Bundan sonra eserler taallûk ettikleri tekniklere göre mütalea edilmelidir. Bunlar daha iptidasında tersimat ve mahkûkât olarak ikiye ayrılır. Resim noktai nazarından Afrika ikliminin mukayeseyi müşkülleştirdiği söylenmelidir. Çünkü kıt'anın şimalinde resimler fena muhafaza olunuyor.

Libya çölünde bir tek resim bulunamıyor. Bu çölde resim yapılmamış olması ihtimali de vardır. Sahra atlasında ve Fizanda her mıntaka için bir renk resim bulunabilmiştir. Bilâkis Gat mıntakasına isabet eden Tassil'de bugün bile pek çok resim bulunuyor.

Maamafih, resim Şimalî Afrikada da inkişaf etmiş olacak. Çünkü şimalî hars cenuba doğru yayılarak bir çok noktalarda birleşmiştir, âsarı hâlâ bariz bir surette görülür.

Cenupta Kap'ta Zambezi mıntakasına kadar olan kıt'a şimale nisbetle zengindir. Resimler tamamiyle muhafaza edilmiştir. Bunlar da iki ayrı üslûp görülüyor.

Makûkâtta da biribirinden farklı iki teknik görmek mümkündür.

Resimler nokta nokta hâkkolunmuştur. ve hakikaten benzeyen ve tekâmül noktasından diğer resimlerden üstündürler. Hâkkolunmuş teknik yalnız Şimalî Afrikada Nil vadisine kadar uzanan bir mıntakada görülür. Zaten bu saha dahilinde yeni farklar tesis olunabilir. Resimler küçüktür ve kombinezonları zayiftir. Burada da hâkkin mıhlama suretiyle yapıldığı görülen darbe alâmetlerinden anlaşılıyor.

Eğer yalnız yukarıda izah edilen merkez mıntakasının resimleri nazarı dikkate alınırsa vahşî hayvanları esas tutan bir kadim üslûp ile ehlî hayvanları esas tutan daha yeni bir üslûbu tefrik etmek mümkündür. Bunlardan birincisi Avrupadaki Frankfort Fantabirik üslûp ile alâkadardır. Diğeri ise Mısır üslûbuna yaklaşır.

Vasfi Rıza Bey konferans veriyor

Halkevinden: 16 — 2 — 1934 Cuma günü akşamı saat 20,30 da, Tepebaşında Meşrutiyet caddesinde, Evimizin Beyoğlu kısmında Vasfi Rıza Bey tarafından tiyatro hakkında bir konferans verilecek ve temsil şubemiz (Mete) piyesini temsil edecektir. Arzu edenler gelebilir. Çocuk kabul edilmez.

EĞLENCELİ YAZILAR

Konserde Niçin Gidilir?

Meliha ve Kadriye Hanımlar, sinemada karşılaşınca, önce bu buluşmadan duydukları sevinci anlattılar. Sonra, şundan, bundan bahis açıldı.

Meliha Hanım, sordu:

— Münir Nurettinin konserine gittin mi?

— Hiç fırsatı kaçırır mıyım?

— Ben maalesef bu sefer gele medim. Uzaktan misafirlerim vardı. Ey, anlat bakalım, kimler vardı, neler işittin?

Kadriye Hanım, bir çok isim sıraladıktan sonra, sözlerine şöyle devam etti:

— Arif Beyle Şadiye boşanıyorlarmış. Neclâ Hanımefendi, bir banka kâtibine gönül vermiş. Kâtip, yakışıklı bir gençmiş... Fakat ismini bir türlü öğrenemedim!.. Şakir Bey, karısına yeni bir manto yaptırmış. Ah, ne talili kadın....

— Fahire de orada mı idi?.

— Hayır, yalnız annesi orada idi. Fahire de gelecekmiş, fakat babası istediği yeni mantoyu yaptırmamış. "Artık çok oluyorsun,, demiş. O da "Ben, geçen konsere giydiğim manto ile gidemem. Eski manto ile gitmektense, evde otururum, daha iyi!,, demiş. Annesi, yanayakıla dert yandı!

— Başka?.. Sermetle Nazmiyenin arası düzelmiş mi?

— Onu öğrenemedim. Bir buçuk saat süren konserde hepsini sorup öğrenmek mümkün olmuyor ki.....

— Sen, böylesindir. Her işi eksik yaparsın. Bak, ben konsere gelmediğim halde, Naimenin ikiz çocuk doğurduğunu haber aldım!

— Yaa!

Son zamanla maddeyi teşkil parçaların atom kül ettiğini m gayesini takip Atomun s

Vazoyu Kıran Kim?

— Kim kırdı bu vazoyu?

— Kedi, Hanımefendi!

— Bizim evde kedi var mı ya?

— Bilmem... farkında değilim!

Betovenin Sonatı

Sonradan görme bir adam, bir harp zengini, kızına en maruf mar kalı, çok pahalı satılan bir piyano almış, ona meşhur bir piyanistin ders vermesini temin etmişti.

Aradan bir kaç sene geçtikten sonra, kızı, bir gün misafirlerine Betovenin sonatını çalıyordu. Kız, bunu baştan sona kadar falsolu çalmakla beraber, zengin adama dalkavukluk etmeği lüzumlu sayan misafirler, kızın tam mânasile muvaffak olduğunu ittifakla tasdik ettiler:

— Mükemmel doğrusu! Fevkalâde, harikulâde! Parmakları piyanonun üzerinde adeta uçuyor ve uçtukça en zengin nağmeler kanatlanıyor!

Kız, sürekli el şakırtılarile alkış landı. İri yarı, göbekli bir adam oan baba, ağzı kulaklarına vararak, oturduğu koltuktan doğruldu:

— Ben de tıpkı sizin gibi düşünüyorum. Hem notası pek ucuz bir havadan böye zengin nağmeler çıkarmak, olur şey değil!

Misafirlerin önü sıra yemek salonuna doğru yürürken, gürültülü kahkahalar atıyordu.....

Kız, koltuğa yangelmiş, nikotinin sıhhate zararlarına dair bir kitap okuyor!

... Bilgi Farkı ...

— Zamanını nasıl geçiriyorsun?

— Bol bol kitap okumakla, azizim.

— Eskidenberi olduğu gibi....

— Evet. Fakat, ne kadar kitap okursam okuyayım, bilgimin derecesini tayin edemiyorum. Ben, âlim sayılırım, fakat.....

— Ben ne kitap okurum, ne de âlim olduğum iddiasındayım. Ancak, senden daha bilgili olduğum muhakkak.....

— Ne gibi?

— Meselâ, senin bilginin derecesini, senden daha iyi biliyorum.!

— Sana geçen sene beş lira ödünç verdiğim zaman, bu paraya ancak bir kaç gün için ihtiyacın olduğunu söylüyordun!

— Doğru söylemiştim. Beş lira, bir kaç gün içinde bitti!

Tek Eldiven Çift Eldiven

Mahmut Bey, bir arkadaşiyle birlikte bahçeler arasında bir yoldan Fenerbahçeye doğru giderken, yol üstünde bir kadın eldiveni gözüne ilişti. Tek eldiven!.

— İnsan, hayatında daima dürüst hareket etmelidir. Belki bunu düşüren kadın, düşürdüğünün farkına varir, döner, arar. Şu çitin kenarına takıvereyim de, ararsa, kolayca bulsun!..

Beş, on adım daha yürüyünce, eldivenin eşini gördüler. Mahmut Bey, bunun üzerine ne yaptı, ne dedi, biliyor musunz?.

Hemen iğildi, ikinci olarak bulduğu eldiveni yerden kaldırdı, cebine koydu. Sonra çitin kenarına taktığı eldiveni de almağa yollanırken, arkadaşına söyledikleri şunlar:

— Bu akşam karıma bir çift eldiven hediye etmek mukaddermiş!.

Celâl Bey, İstanbullu idi. Fakat, doğup büyüdüğü şehrin bir çok semtine hiç adım atmamıştı. Günün birinde, şehrin her tarafını görmek, merakına kapıldı.

Bir gün, yolu Samatyeye düştü. Etrafa bakınarak dolaşırken, karnı acıktı, köşede duran simitçiden halka aldı. Ayni zamanda ondan semtin görülecek köşe bucağını öğrenebileceğini düşündü.

— Sen, bu semtte mi oturuyorsun?

— On senedir buralıyım, bey!

— Burada şöyle görülmeğe değer ne var?

Simitçi, bu suali yadırgayınca, Celâl Bey, maksadını muhtelif cümlelerle anlatmağa çalıştı. Niha yet şu cevabı aldı:

— Ha, şimdi anladım ne demek istediğini... Git bu yolun boyunca, dön köşeyi... Yürü gene..... Sonra gene dön..... Sapacağın sokakta kapısı tokmaklı, boyasız tahta bir ev var. Orada burma bıyıklı bir Ermeni dudusu oturuyor!

Balık avlamak yasak olan bir yerde, bu yasağı tatbik etmek vazifesi olan memur, bir adamın elin de olta, sahile çömelmiş olduğunu gördü.

Yanına yaklaşarak, kaşlarını çatıp sordu:

— Hey, bana bak! Ne yapıyorsun orada?

Elinde olta ile yakalanan adam, hiç istifini bozmadan, şu cevabı verdi:

— Balıklar çok acıkmış ta.... Acıdım,.. yem veriyorum!

Karı, Koca, Amcaların En Zenginini Arıyor!

Bu konuşma, iki erkek arasında.. İki ahbaptan biri, şöyle diyor:

— Bir oğlunuz dünyaya gelmiş. Tebrik ederim. Allah uzun ömürlü, mesut eylesin!

— Hepimizinkiyle beraber..... Teşekkür ederim, birader.!

— Çocuğa ne isim koydunuz?

— Daha bir karar veremedik.

— Nasıl olur, canım? İsim kıtlığına kıran mı girdi? Alaturkası da var, alafrangası da var, yeni....

Henüz isimsiz çocuğun babası, ahbabının sözünü kesti:

— Alaturka bir isim koyacağımız muhakkak. Çünkü, amcalarının hepsi alaturka isimli. Yalnız, hangisinin daha zengin olduğu hu susunda karımla bir türlü mutabık kalamadık!

İki kardeş arasında kavga çıkmıştı. Karlı havada kavganın sebebi ne olabilir?. Kızak! .

Anneleri, iki oğlunun biribirile bu yüzden kavga ettiklerini öğrenince, kızağı elinde tutan Mehmede, şöyle söyledi:

— Oğlum, Ahmet yabancı değil, senin kardeşin.. Kardeş, kardeşten hiç bir şey esirgememelidir. Ver kızağını, biraz da Ahmet kaysın!..

Mehmedin bu sözlere karşı söylediği şu:

— Veriyorum, anne! Yokuş aşağı kayarken kızak bende, yokuş yukarı çıkarken de kardeşimde!

İki kadın, yol üstünde konuşuyorlardı. Yanlarından geçenlerden birinin kulağına şöyle bir sual ve cevap geldi:

— Doktorla nişanlandın demek! Eh, parası var mı bari?

— Onunla sıhhî sebepler dolayısiyle mi evleniyorum sanıyorsun!

İngiliz Edibi Şovun Cevapları

İngiliz ediplerinden Bernard Şov "İroni,, yapmakla meşhur bir adamdır. Herkesle alay etmeğe mütemayil olan bu edip, bu huyu dolayısiyle bir çok düşman edinmiştir. Bunlar da kendisiyle alay etmek fırsatını hiç kaçırmazlar. Hattâ, zoraki vesileler bulurlar.

Bir gün İngiliz kraliçesinin "Gardenparti,, sinde, kendisinden hoşlanmıyanlardan birisi sorar:

— Sizin babanız, eğer yanılmıyorsam, bir terzi idi?.

— Evet!.

— Şu halde siz niçin terzi olmadınız?.

Bernard Şov, gülümser:

—Müsaade ederseniz, ben de size bir şey soraym?.

—Hay, hay!

— Sizin babanız, bir centilmendi, öyle değil mi? .

— Şüphesiz! .

— Şu halde siz niçin bir centilmen olmadınız?.

Tabiî böyle bir sualle karşılaşan adam, ediple alay etmeğe kalkıştığına bin kere pişman olur.

Bernard Şova ait bir fıkra daha.... Onu fevkalâde takdir eden Amerikalı bir kadın, bir gün bir mektup yazar. Bu mektupta kendisini nasıl takdir ettiğini uzun boylu anlatır ve evlenme teklif eder.

"Büyük üstat! Siz, dünyanın en zeki erkeğisiniz.. Ben de en güzel kadını... .Eğer biz evlenirsek, bizden doğacak çocuk, tam mânasiyle mükemmel bir insan olur.,,

Bernard Şov, şu cevabı gönderir:

"Hepsi iyi... Fakat, ya bir yanlışlık olur da, çocuğumuz benim kadar güzel ve sizin kadar zeki olursa?. O zaman düşündüğünüz hasıl olacak yerde, aksi vücut bulur!.,,

Morg Ve Ressam Atelyesi

— İyi ki buraya kapılanmadan morgta hademelik etmiştim. Yoksa ödüm kopardı!

Hikâye

BAŞA GELEN..

Yazan: İzzetoğlu

Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde, deniz kenarı bir köyde, iki fakir adam vardı.

Bunlardan biri patates, öteki soğan satardı.

Fakat ikisi de geçinemiyordu, sefil bir hayat sürüyorlardı.

Günlerden bir gün, soğan satan adam, elli çuval soğanı bir kayığa yükledi, kendisi de bindi.

Denize açıldı.

Nafakasını başka bir diyarda arıyacaktı.

Sular, kayığı kaptı, kırk gün, kırk gece yol aldılar. Nihayet, kayık, ıssız bir adaya baştan kara etti.

Bu adada sade yamyamlar oturuyordu.

Yamyamlar, adalarına bir yabancının çıktığını görünce, adamın başına üşüştüler.

Reisleri emretti:

— Bu beyaz adamı yiyelim!..

Adam titremeye başladı ve yalvardı:

— Beni yemeyiniz.. Eğer beni yemezseniz, size daha güzel bir şey yediririm.

— Ne yedirirsin..

— Evvelâ bana kırk bir koyun kestiriniz.

— Pek âlâ..

Reis, kırk bir koyun kesilmesini emretti.

Koyunlar kesildi.

Adam kolları sıvadı, byük bir ateş yaktı ve ahçılığa başladı.

Yamyamlara, âlâ, nefîs, dumanı üstünde bir soğanlı yahni pişirdi.

Evvelâ reis yedi.

Sonra maiyeti tattı..

Hepsi birden ağız şapırdattılar ve kırk koyunu, soğanlarıyle beraber yeyip bitirdiler.

Yemeği pek beğenmişlerdi.

Reis sordu:

— Yanında ne kadar soğan var?.

— Elli çuval.

— Bize ver.

— Baş üstüne.

Adam çuvalları boşalttı

Reis gene emretti:

— Bu çuvallara altın ve plâtin doldurunuz..

Uşaklar, altın ve plâtini doldurdular.

Soğan satan adam, bu büyük servetle memleketine döndü. Mükellef bir otomobille evine geldi ve patates satan komşusunu buldu. Başına geleni anlattı.

— Sen de benim gibi yap!.. dedi.

Patates satan adam da, derhal yola çıktı. O da bir kayığa elli çuval patates doldurdu.

Sular kayığı kaptı. Kırk gün, kırk gece yol aldılar. Nihayet kayık ıssız bir adaya baştan kara etti.

Yamyamlar, adalarına bir yabancının geldiğini görünce, başına üşüştüler.

Reis emretti:

— Bu beyaz adamı yiyelim.

Adam yalvardı:

— Beni yemeyiniz.. Eğer beni yemezseniz, size güzel bir şey yediririm.

— Ne yedirirsin?.

— Evvelâ kırk bir kuzu kesilsin.

Reis gene emretti:

— Kırk bri kuzu kesiniz.

Kuzular kesildi, adam büyük bir ateş yaktırdı, kolları sıvadı, ahçılığa başladı.

Yamyamlara, enfes, leziz, dumanı üstünde patatesli kuzu kızartması yaptı.

Evvelâ reis tattı.

Sonra maiyeti yedi.

Hepsi birden ağız şapırdattılar.

Pek beğenmişlerdi. Bu, öteki yemekten daha tatlı olmuştu.

Reis sordu:

— Ne kadar patatesin var?.

— Elli çuval.

— Bize ver.

— Baş üstüne.

Adam patatesleri boşalttı..

Reis emretti..

Uşaklar, adamın boşalttığı çuvallara soğan doldurdular!..

Mersinde sürek avı

MERSİN, (Hususi) — Halkevi köycülük şubesi tarafından tertip edilen sürek avı cuma günü şehrimizden giden 25 avcının iştirakiyle yapılmıştır. Sürek avına Edendoğlu köyünden 19 Ecenden 4 Çarkçıdan, 3 Tömükten 4 Elvanlıdan 15 ki cem'an 80 avcı iştirak etmiştir.

Akşama kadar Çarkçılı mıntakasında 3 domuz sürüsü imha edilmiştir.

Rükneddin Bey

Cümhuriyet Halk Fırkası vilâyet idare heyeti sabık âzalarından Rüknettin Bey Mülkiye müfettişliğine tayin edilmiştir.

Ankarada yapılacak bir apartman için müsabaka

Himayei Etfal Cemiyeti umumî merkezinden:

Ankarada Yenişehirde Gazi caddesi üzerinde cemiyetimize ait arsaya apartman yaptırılacaktır. Apartmana ait proje için 10 mart 934 e kadar bir müsabaka açılmıştır. Taliplerin malûmat almak üzere Ankarada umumî merkez muhasebesine müracaat eylemeleri lâzımdır.

BORSA

[Hizalarında yıldız işareti olanlar üzerlerinde 14 ŞUBAT muamele olanlardır. Rakamlar kapanış fiyatlarını gösterir]

Nukut (Satış)

* Londra	649. —	* Viyana	25. —
* Nevyork	126. —	* Madrit	18. —
* Paris	169. 00	* Berlin	50. —
* Milâno	221. —	* Varşova	24. —
* Brüksel	118. —	* Budapeşte	29. —
* Atina	25. —	* Bükreş	21. —
* Cenevre	820. —	* Belgrat	56. —
* Sofya	26. —	* Yokohama	40. —
* Amsterdam	85. —	* Altın	925, 00
* Prag	120.	* Mecidiye	36. —
* Stokho'm	39. —	* Banknot	233. —

Çekler (kap. sa. 16)

* Londra	642.50	Stokholm	2.8025
* Nevyork	0.7875	* Viyana	4,47.4
* Paris	12.03	* Madrit	5.8469
* Milâno	9.0150	* Berlin	2,0089
* Brüksel	3.3998	* Varşova	4.2217
* Atina	83,2827	* Budapeşte	3,8917
* Cenevre	2.4510	* Bükreş	79,8580
* Sofya	64,6025	* Belgrat	35.2589
* Amsterdam	1.1764	* Yokohama	9.6108
* Prag	16,1117	* Moskova	1131 00

ESHAM

İş Bankası	10.00	Terkos	21,45
* Anadolu	25.15	* Çimento as	12.55
Reji	4,45	Ünyon Dey	19, —
Şir. Hayriye	15.	Şark Deî.	1,55
Tramvay	48,50	Balya	2,20
U. Sigorta	11,40	Şark m. ecza	2,37
Bomonti	18.40	Telefon	11 75

istikrazlar		tahviller	
1933 da İst.	95.25	Elektrik	—
İstikrazıda.	53,50	Tramvay	51,30
Şark D.yol	2,45	Ergani	98,50
D. Muvah.	53.00	Rıhtım	18. —
Gümrükler	2.35	Anadolu I	47 30
1928 Mü A	8,20	Anadolu II	47,30
Bağdat	—	* Mümessil A	54,35

TAKVİM

	Perşembe 15 ŞUBAT 30 BAYRAM	Cuma 16 ŞUBAT 1 Zilhicce
Gün doğuşu	6,56	6,55
Gün batışı	17,41	17.42
Sabah namazı	6,30	6,30
Öğle namazı	12.28	12,28
İkindi namazı	15,21	[illegible]
Akşam namazı	17,41	
Yatsı namazı	19.14	
İmsak	5.17	
Yılın geçen günleri	46	
Yılınkalan „	319	

yatı Cedi- ini bir ki- emiş ve bu ta İhdaiye mıştı. sinde sevgilisi- bu manzume ınan Cenabın en ve sevgilisin- ğunu gösteriyor. rerek ve türkçeye ağıya koyuyoruz: n ömrü bir gün ekken benim alır. Bu yüz- sünde hep böy- ğe lâyık yaşar- tapınmanın lardan asır-

RADYO

Bugün

İSTNBUL — 18 Plâk Selim Sırrı Bey tarafında ajans haberleri, 19,30 K grubu tarafından alaturka riye, Müzeyyen hanımla yin iştirakiyle), 21 Anado haberleri, muhtelif neşri cip Yakup Bey orkestr dans musikisi neşriyatı.

ANKARA — 12,30 G kestra, Saint - Saena Ouv cesse Jaune Pierne 1 ve 2 mutcho Amadi Serenade alaturka saz, 20 ajans haberleri.

VARŞOVA 1415 m. — 16,40 Caz orkestrasının konseri, müsahabe, 17,55 yeni İspanyol musikisi plâk ile, 21 mütehap düşünceler, 21,02 popüler konser, 22,15 konserin devamı, 23 plâk, 23,30 dans musikisi,

BUDAPEŞTE 550 m. — 18,30 Piyano konseri, 19,30 Budapeşte musiki heyetinin konseri, 20,45 plâk, 21,30 Diyalog, 22,10 Sigan musikisi, 22,45 haberler, 23,30 opera orkestrası tarafından konser, 24,30 hafif musiki ve dans musikisi.

VİYANA 507 m. — 18,15 Konser saati, 20,05 aktüalite, 20,35 Viyana filharmonik takımı tarafından konser, 22,45 haberler, 23,20 radyo orkestrası.

BÜKREŞ 364 ve 1875 m. — 13 Plâk, 14 plâk, 17,15 çocuk neşriyatı, 18 Gr. Dinico orkestrası, 19,15 orkestranın devamı, 19,50 Üniversite radyosu, 20,30 Romen operasından naklen opera temsili.

BRESLAU 316 m. — 17 Neşeli musiki, 18,50 şarkılar, 19,30 aktüalite, 20 millî neşriyat küçük bir akşam konseri, 22,10 umumî dans musikisi, 23,45 kısa dalga amatörleri için 10 dakikalık konferans, 24 opera musikisi.

ISTANBUL BELEDİYESİ

Şehir Tiyatrosu Temsiller

Akşam Saat 20 de

ZEHİRLİ KUCAK

4 PERDE

Yazan: Loic Le Cevriadic. Tercüme eden: Sait Ali. UMUMA

VAKIT

Gündelik, Siyasî Gazete

İstanbul Ankara caddesi, (VAKIT) yurdu

TELEFON NUMARALARI:

Yazı işleri telefonu: 24379

İdare telefonu : 24370

Telgraf adresi: İstanbul — (VAKIT)

Posta kutusu No. 46

ABONE BEDELLERİ:

	Türkiye	Ecnebi
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
6 aylık	750 „	1450 „
3 aylık	400 „	800 „
1 aylık	150 „	300 „

İLAN ÜCRETLERİ:

Ticari ilânların ilân sayıfalarında santimi 30 kuruştan başlar. İlk sayıfada 250 kuruşa kadar çıkar.

Büyük, fazla, devamlı ilân verenlere ait ayrı tenzilât vardır.

Resimli ilânların bir satırı 10 kuruştur.

KÜÇÜK İLANLAR:

Bir defası 30, iki defası 50, üç defası 65, dört defası 75 ve on defası 100 kuruştur. Üç aylık ilân verenlerin bir defası meccanendir. Dört satırı geçen ilânların fazla satırları beş kuruştan hesap edilir.

Himayeietfal firması altında satılan takvimler

Himayei Etfal cemiyeti umumi merkezinden aldığımız tezkerede piyasada cemiyetin firması altında satılan takvimlerin cemiyet tarafından bastırılmadığı, bastıranlarla da cemiyetin hiç bir alâkası olmadığı bildirilmektedir.

SPOR

Avusturya - İtalya

Avusturya futbolunun zaferile neticelenen maç hakkında aldığımız tafsilât

...o, 12 (Hususî) — Dün bu... İtalya — Avusturya millî ...rı arasında yapılan çok ...e çok heyecanlı maçta İ... 1930 ... 4:2 (3:0) ile mağ... salonun...şlardır.

...me tarih... millî takımı bu maç için r...ne ait l... surette hazırlanmıştı. teşhir o... antrenmanları için bü... —1930 ...fedakârlıklara katlanılmıştı. taharriy... İtalyadan, San Remo celerinden hususî trenlerle bilhasne Ze... maç için gelen binlerce sebir ş... oyunu seyretmişlerdir.

sıl... Avusturya takımının başında yer... go Mayrzl bulunuyordu; Aler... usturyadan gelen seyircilerin sayısı da çok büyüktü.

Oyun başlamazdan evvel Avrupa gazeteleri mümessillerine beyanatta bulunan Hügo Mayrzl şunları söylüyordu:

"— Oyunun vereciği netice hakkında şimdiden bir şey söylemek doğru olmaz. Oyunun cereyanı bazı şartlara tabidir. Avusturya millî takımı, yeni kuvvetlerle takviye edilmiş bulunduğu zamandanberi ilk defa olarak hariçte oyun sahasına çıkıyor. Maamafih, muvaffak olacağımıza kuvvetle inanmaktayım.,,

Avusturya — İtalya maçı Torinoda "Musolini,, stadında ve on binden fazla seyirci önünde oynanmıştır. Avusturya takımı şöyle tertip edilmiş bulunuyordu:

Platzer, Sesta, Zisar, Wazner, Smistik, Nausch, Cişek, Kaburek, Bizan, Bınder ve Firtel.

İtalya timi de aşağıdaki şekildeydi:

Combi, Rosetta, Coligari, Pizzolo, Monti, Bertolini, Guarizi,, Cesarini, Meazza, Ferrari ve Guaiti.

Oyuna başlandığı dakikadan itibaren Avusturyalıların faik oyunları derhal göze çarpmıştır.

Bunlar derhal hücuma geçmişler ve İtalyanlar ise müdafaaya çekilmeye mecbur olmuşlardır. Dokuzuncu dakikada Avusturyalılardan Cişek birinci golü yapmış bulunuyordu. 25 inci dakikada ayni oyuncu ve 28 inci dakika da Binder daha birer gol yapmışlardır.

Sona doğru İtalyanlar muvaffakıyetsiz bir hücum yapmışlardır. Oyun çok şiddetli olmuşsa da birinci haftaym gene 3:0 ile bitmiştir.

İkinci haftaym İtalyanların hücumu ile başlamıştır. Birinci haftaymda da şaşılacak derecede kıymetsiz bir oyun veren İtalyanlar, birinci devrenin neticesinden müteessir olarak, daha güzel bir oyun çıkarmaya başlamışlardır.

Bunun enicetsi olarak Guaiti bu devrede fevkalâde güzel bir oyun oynamış biri dördüncü ve diğeri de altıncı dakikada olmak üzere iki gol yapmıştır.

Mücadele bir müddet daha Avusturya kalesi etrafında kargaşalık içinde devam etmiştir. İtalyanların oyunu gittikçe şiddet ve huşunet peyda ediyordu.

Avusturyalıların bir kaç ceza vuruşu verilmiş ise de kaleci Combi kalesini büyük bir meharetle Avusturyalıların şütlerine karşı müdafaa etmiştir. Fakat İtalyan takımı iyi oyununu onuncu dakikadan itibaren kaybetmiye başlamış ve bundan sonra Avusturyalılar tekrar İtalyanlara karşı faikiyetlerini göstermeğe başlamışlardır.

Buna karşı İtalyanların hücum şütleri zayiflamıştır. Onuncu dakikada Avusturyalı Cişek dördüncü bir sayı çıkarınca tekrar müdafaa oyununa çekilmiye mecbur olmuşlardır.

Bir çok fırsatları kaçırmış olmalarına rağmen Avusturyalıların üstünlüğü gittikçe daha açık bir şekil almış ve devre sonuna kadar netice değişmemiştir.

Mağlûbiyet İtalyanlar üzerinde ne kadar fena tesir yapmış ise, zafar de Avusturyalıları o kadar sevindirmiştir. Avusturyalılar şerefine ziyafetler verilmiştir.

Lig maçlarının ikinci devresine başlanıyor

Gönderilen tebliğden anlıyoruz ki, futbol heyeti lig maçlarının ikinci devresinin hemen baslamasına karar vermiştir. Maçlar evelki devredeki sırayı takip edecek, yalnız birinci devrede Kadıköyünde yapılan maçlar Taksimde, Taksimde yapılanlar da Kadıköyünde oynanacaktır.

Hava dolayısiyle tehir olunmazsa yarın yapılacak maçların proğramı şudur:

1 — Taksim sahasında: Saha komiseri Muslih Bey, saat 12 de İstanburspor — Süleymaniye B. takımları hakemi Ahmet Bey.

Saat 13,45 te Hilâl Altınordu birinci takımları hakemi Kemal Halim Bey.

Saat 15,30 da İstanbulspor — Süleymaniye birinci takımları hakemi Basri B.

2 — Fenerbahçe sahasında: Saha komiseri Necmi Bey.

Saat 11 de Beykoz — Vefa Kumkapı B. takımları hakemi Mehmet Reşat bey.

Saat 12,45 te Topkapı — Beylerbeyi birinci takımları hakemi Rrüştü Bey.

Saat 14,30 da Beykoz — Vefa Kumkapı birinci takımları hakemi Cafer Bey.

3 — Beşiktaş Şeref sahasında: Saha komiseri Nuri Bey

Saat 10 da Hilâl — Altınordu B. takımları hakemi Adnan Bey.

Saat 11,15 te İstanbulspor — Topkapı genç takımları hakemi Halit Galip B.

Saat 12,30 da Vefa Kumkapı Beşiktaş genç takımları hakemi Sadi Bey.

Saat 13,45 te Galatasaray — Fenerbahçe genç takımları hakemi Nuri Bey.

Üçüncü küme

İstanbul (A.A.) — İstanbul mıntakası futbol heyeti, ahiren ittifaka alınan gayri müttefik klüplerle Türk gücünden müteşekkil olmak üzere bir "Üçüncü küme,, kabul etmiştir. Bu kümeye Türk gücünden maada Feneryılmaz Bakırköy istiklâl, Sümmerspor, Karagümrük, Arnavutköy doğanspor, Ortaköy spor yurdu takımları dahil bulunmaktadır.

Bu kümeye mensup takımlar Beşiktaş Şeref stadında maç yapacaklaı dır.

150 sene sonra kadın

—2—

Yazan : Dedikoducu

Asıl bizim gibi kadınların bu işte fedakârlık göstermeleri lâzımdır

Fıtrat hanım birdenbire ürker, kocası Derviş beyi karşısında görünce kendisini toplar, ona cevap vermek üzereyken kocası buna vakit bırakmaz, elinde tutmakta olduğu gömleğini karısına doğru uzatarak der ki:

"— Karıcığım, benim kadınlar cemiyetinde natıkaperdazlığı ile şöhret kazanan yavrum, ilim ve zekâ neşreden şu elindeki kalemi bir tarafa bırak da, fayda ve bereket dağıtan dikiş iğnesine sarıl ve gömleğimin düğmelerini sıkıştır, düşen düğmelerimin yerine başkalarını dik! Çamaşır dolabın da arkama giyecek bir gömlek bulamadım. Bütün çamaşırlarım alt üst olmuş. — Önünde duran mecmuada ne arıyorsun?.

— Ne arıyacağım, kanunu medeninin bir maddesini.. Kadınlık cereyanları aleyhinde bulduğum için ondan bahseden bir makaleyi okuyordum. Doğrusu çok hiddetlendim. Ben böyle hiddetliyken nasıl olur da bana gömlekten düğmeden bahsedebilirsin?„

"Bana öyle geliyor ki sen kadınlık cereyanlarına ait olan meselelerile lüzumundan fazla meşgul olmağa başladın. Bir kadın hakikî mesleğine, yani izdivaca sülûk edemezse ve yahut etmek istemezse, kendisi için başka bir meşgale aramasını ve zamanını o suretle öldürerek başkalarına menfaatti dokunmasını ben de muvafık bulurum. Fakat senin faaliyet dairen teşkil eden ailelerin çocuğun ve kocan varken, onlara karşı olan vazifeni ihmal ederek bütün zamanını kadınlık meselelerine has ve tahsis etmeği doğrusuya, bir türlü anlayamıyorum!.„

—" Sen anlamıyorsun amma, ben pekâlâ anlayorum.„ Fıtrat Hanım bunları söylerken sert ve azametli bir nazarla kocasına bakarak sözlerine devam etti.„ Asıl bizim gibi kadınların bu işte fedakârlık yapmaları lâzım gelir. Bir çok noktalardan dolayı evli kadınlar bekâr kadınlara tercih ediliyor. Bize karşı gösterilen bu rüchanı bir tarafa bırakarak

Evli olmamıza istinat etseydik ve istikbalimizin müemmen olduğuna bakarak kadınlık cereyanile meşgul olmayıp hemşirelerimizin mücadelelerine uzaktan acıyarak yüce kalsa idik o zaman, siz erkekler kadınlık mücadelesi mevzuu bahsoldukça suratınızı ekşiterek "adam sen de, bütün gürültü hep kocaya varamıyarak evde kalan yaşlı kızların başları altından çıkıyor!„ derdiniz.„

—" Sen hiddetinden ne söylediğini bilmiyor musun, yavrum! Kadınlık meselesinde hiç bir erkek senin zannettiğin gibi düşünemez.„

— "Fakat bu söz senelerdenberi ağızlarda dolaşmaktadır. Kocaya varamıyan yaşlı kızlardır ki en ziyade kadınların emanispasyonu ile meşgul oluyorlar, en ziyade onlar gürültü çıkarıyorlar deniliyor.

— "Sevilenler ne dediklerini bilemiyorlar, çünkü kadınların emanispasyonu hem evli ve hem bekâr kadınları alâkadar eder. İş yalnız mübalâğa ediliyor.„

—" Hayır, kadınlık cereyanında hiç mübalâğa yoktur. Ne gibi mübalâğa olabilir?„

— "Meselâ siz kadınlar erkekler gibi çalışmak, erkekler kadar maaş almak, erkekler gibi avukat, doktor, hâkim, meb'us, vekil, müdürü umumî, müdür, memur olmağa kalkışıyorsunuz. Halbuki bu vazifeleri erkeklere bırakmak lâzımdır. Çünkü bir aileyi geçindiren erkektir, kadın değildir.„

Kocasının bu sözleri üzerine hanım omuzlarını kaldırarak cevap verir:

— "Azizim, sen de benim kadar biliyorsun ki anasını, kardeşlerini geçindiren ne kadar genç kızlar vardır.„

— "Bu bir şey ifade etmez. O annelerin ekseriya tekaüt maaşları da oluyor. İki kazanç bir evde toplanıyor. Yetişen kardeşler de bir müddet sonra para kazanmağa başlıyorlar.„

— "Bununla beraber bir kadın da bir erkek kadar, hattâ daha fazla çalışabilir. Onun için erkek kadar maaş almak hakkıdır.„

— "Gene yanlış düşünüyorsun, yavrum. Bir kadın bir erkek kadar iş göremez. Evvelâ bedenî teşekkülâtı buna müsait değildir. Haydi kadına da erkeklere verildiği kadar maaş ve yevmiye verelim, bu suretle içtimaî meselenin halledilmiş olacağını zannediyor musun? İş ebedî bir devri daimden başka bir şey değildir. Kadınların mevkii yeni kanunlarla gittikçe düzelmekte ve kadınlık cereyanı her gün daha ziyade kuvvet bulmaktadır. Fakat şayet senin fikrin kabul edilir de erkek ailesini geçindiren rolünü kaybederse o zaman izdivaç ne olacak?„

— "İzdivaç insanlara lâyık olmıyan bir esaret zinciridir!„

Derviş Bey bu sözü işitince yerinden fırlamıştı:

— "Ne, ne dedin? Bu sözleri sarfeden benim karım mı idi? Çok ileri gidiyorsun, yavrum, aklını başına al!„

— "Bu benim bir noktai nazarımdır. Aman Yarabbi, böyle zincirlerle bağlı olmak! İnsan her hareketinde zincirlerin şakradığını duyar gibi oluyor.„

Bu sözlere karşı Derviş Bey müstehziyane:

— "Ben hiç bir şakırtı duyamıyorum!„ cevabını vermişti.

— "Sen işitmiyorsun ama, ben hissediyorum. İnsan fikirler doğurmak, bir eser vücude getirmek için bir saat bile müsait bir vakit bulamıyor. Şuraya oturdum, boyunduruk altında inliyen hemşirelerim için çalışmak istiyorum. Fakat ne mümkün, tam günün mezbeleliklerinden kurtulan dimağım yüksek tabakalara çıkarak parlak fikirler tulû ettirmek üzere iken, hiç mânası olmıyan hâdiselerle birdenbire gene günün o mezbelelikleri içine karışıp gidiveriyor. Haftalardan beri zihnimi işgal eden fkirleri kâğıt üzerine yazmak için bana şu kadarcık vakit bile bırakmıyorsunuz.

(Devamı var)

DÜNYA HABERLERİ

Atomlar nasıl teşekkül ediyorlar?

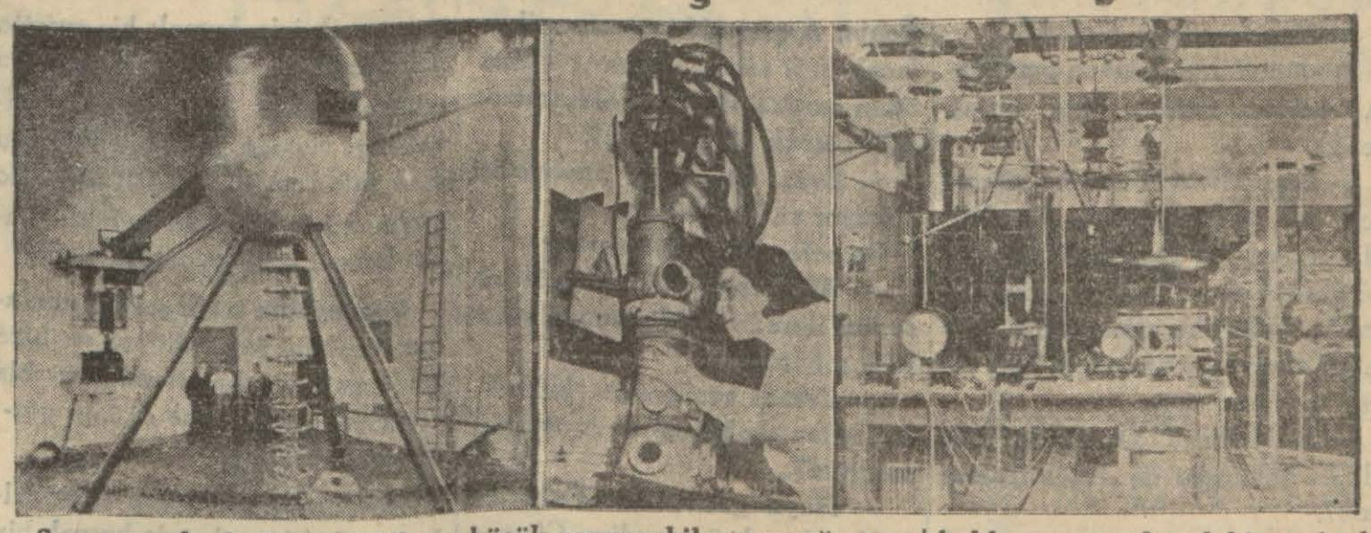

Son zamanlarda fizikî tetkikat, maddeyi teşkil eden en küçük parçaların atomların nasıl teşekkül ettiğini meydana çıkarmak gayesini takip etmektedir.

Atomun şimdiye kadar anlaşılamıyan ince dahilî teşekkülünü anlayabilmek için fizik mütehassısları her gün yeni bir alet icat etmektedirler.

(Atum) bir maddenin artık ayrılamıyacak küçük olan parçaları demek olduğu halde bu en küçük parçayı bile ayırmağa çalışan âlimler şimdi geceli, gündüzlü bu aletlerin başından ayrılmıyarak tetkiklerine devam ediyorlar.

Bunun için bir taraftan resmimizde görüldüğü veçhile Almanlar (Katool) elektrik cereyaniyle işliyen ve şimdiye kadar mevcut olan en büyük mikroskopların büyültme kabiliyetini bile gölgede bırakan mikroskoplar icat ederlerken, diğer taraftan da Amerikalılar gene yukarıdaki resimde görülen cesim atom makinelerini inşa ederek çalışmaktadırlar. Bu aletler iki milyon voltluk bir elektrik kuvvetiyle tahrik edilemkte, bir maddenin artık kabili taksim olmıyan parçalarını da tekrar parçalamaktadır. Bu suretle tahrip edilen atomlar tetkik olunarak onların dahilen nasıl teşekkül ettikleri ve biribirleriyle birleşmek suretiyle bir maddeyi nasıl vücuda getirdikleri anlaşılmaktadır.

Bir Belçika köyünde garip bir hadise

Fransız gazetelerinde okunduğuna göre Belçikada Şuyferskapel köyünde gayet gerip bir hâdise olmuştur. Bütün köy halkını heyecana düşüren bu hâdise köyde 933 senesi zarfında doğan ve ölenlere ait muamelelerin hukukî hiç bir kıymeti haiz olmamalarıdır.

Nasıl olur?...

Gayet basit: Belediye reisliğile birlikte doğum ve ölüm memurluğu vazifesini de ifa eden adam, bütün evrakı, senede bir defa ve birden imza etmek itiyadında imiş.. Fakat, imza edilecek evrakın toplanması devam ettiği bir zamanda belediye reisi hastalanmış ve sıhhî ahvali günden güne fenalaşmağa başlamış. Doğum ve ölüm muamelâtı yarıda kalmış bulunan aileler reisin ölmesinden korkarak kendilerine ait evrakı, imza edilmek üzere, reise arzetmiş iseler de reis artık imza edemiyecek derecede kendini kaybetmiş, bir iki gün sonra da gözlerini, bir daha açmamak üzere kapamıştır.. Bu suretle yüzlerce doğum ve ölüm ilmühaberi de muamelesiz kalmıştır. .

Şimdi de alâkadarlar, yani doğanların babaları ve ölenlerin de varisleri doğum ve ölüm hâdiselerine kanunen lâzım gelen resmî şekli verebilmek için mahkemelere müracaata, bir çok evrak tedarik ve tanzimine ve şahitler göstermeğe mecbur bulunmaktadırlar..

Maamafih, ölüm ve doğum hâdiseleri hususunda ihmalkâr hareket ve bunlara ait evrakı senede bir defa imza etmek gibi, hakikaten seyrek görülür bir itiyat sahibi olan reis nikâh muamelâtına dair olan evrakı ise tam zamanında imza edermiş. Bunun için evlenenler ve evlendikten sonra ayrılmak istiyenler için hiç bir tehlike yoktur. Fakat babalar evlâtlarının kendilerine ait olduğunu ıspat için, ailesinden bir ferdi kaybedenler de ölüler için son kanunî merasimi yapmak hususunda oldukça zahmet çekeceklerdir. .

Şimdiye kadar işitilmemiş bir suç şekli

Belgrat gazetelerinin verdikleri haberlere göre şehir mezkûr polisi seyrek ve yahut hiç işitilmemiş bir cürüm dolayısiyle, felsefe fakültesi talebesinden iki genci hapsetmiştir. Bunlar, Yugoslavya piyangosunda numaraları dolaptan çeken kızcağızı, dolaptan istedikleri numarayı çalmağa teşvik ile maznundurlar.

Maznunlardan Uroşeviç'in bu dalavera sayesinde piyangodan 500 dinar kazandığı iddia olunmaktadır. Numaraları çeken kız, maznunu suçlu gösterecek ifadatta bulunmuştur.

Çin gümrüklerinde metrik sistemi..

Bütün Çin gümrüklerinde, vezin ve mesahada metrik sistemi kullanılacaktır. Bu usulün tatbiki ecnebi ithalâtçıları için büyük müşkülâtı ve vakit ziyamı mucip olacağı gibi, büyük masraflar ihtiyarını da müstelzim olacaktır.

1924 te Japonya ayni sistemin 1934 ten itibaren tatbikini kabul eden bir kanun neşretti. Metre ve kilogramın mekteplerde ve üniveristelerde on senedenberi öğretilmekte bulunmasına rağmen memleket henüz buna hazır olmadığı için tatbiki beş sene daha tehir edilmiştir.

Çin ise, metrik sistemin tatbiki için iki aylık br mühlet vermiştir. Fakat Çin halkının metrik sistemine aklı yatmcıya kadar belki de yüz sene geçecektir.

17 milyon dolar miras

Alsas ahalisinden Josef Bauer namında biri ahiren, fakir bir köylü iken 17 milyon dolarlık yani takriben yirmi milyon liralık bir zengin olmuştur.

Bauer'in ecdadından beri 1808 tarihinde Amerikaya gitmiş ve az zaman zarfında büyük bir servet yapmağa muvaffak olmuştur. Bu adam 1835 senesinde öldüğü zaman en yakın akrabasına 17 milyon dolar bırakmıştır. O zamandanberi (en yakın akrabayı) tesbit için cereyan eden muhakeme ancak 1934 senesinde neticelenmiş ve bunun Bauer olduğu anlaşılarak 17 milyon dolar ona verilmiştir .

Bulgaristanda maskaralar maske takmıyacaklar

Sofya — İki gündenberi başlıyan karnaval münasebetiyle hükûmet, sokaklarda maskara şekillerine girenlerin maske ile gezmelerini menetmiştir. Hiç bir kimse caddelerde ve buna benzer umumî yerlerde maske takamamaktadır.

Maskelerin ancak balolarda kullanılmasına müsaade edilmiştir .

Hükûmetin bu kararı, komünistlerin ve Makedonya komitecilerinin muhtemel bir çok hâdiselere meydan vermemek ve polisin takibatını güçleştirmemek içindir.

Amerika devlet bankasındaki altın miktarı

Son günlerde Amerika devlet bankasındaki altın karşılık miktarı, yeni bir rekort teşkil edecek derecede, çoğalmıştır. Altının Ons'u, yani, 28 gramı 35 dolar itibarile Amerika devlet hazinesine ait altınların kıymeti 7 milyar 31 milyon dolara baliğ olmaktadır ki, bu da 112 milyar Fransız frangı eder.

Zannedildiğine göre hükûmet karşılık alımlara dokunmaktan ise dolar kıymetini tenzil suretile hariçten altın alacaktır. .

Sürmeli Kapı Cinayeti

— 20 —

YAZAN: S. VAN DİNE

— Meselâ sinyor Grassi?..

Reymondun yüzünden gene kara bir bulut geçti. Sonra cevap verdi:

— Ben, Mister Vans, bu adamı pek iyi tanımıyorum. Kendisi Mister Arşerin vazo kolleksiyonu ile fevkalâde alâkadar görünüyordu. Fakat bu alâkadarlık, böyle bir cinayeti irtikâp için kâfi sebep teşkil edemez.

— Haklısınız! O halde Mis Hilda hakkında ne düşünüyorsunuz?.

Reymond adeta yerinden sıçradı ve:

— Ne diyorsunuz? dedi, Mis Hildanın böyle bir şey yapmasına imkân yoktur. Bu düşünceniz çok yanlıştır.

— Biz burada ihtimallerden bahsediyoruz. Onun için işin hissi taraflarını bırakınız.

Reymond tekrar oturdu. Vans da sordu:

— Ahçı Liang hakkında ne diyorsunuz?.

Reymond hemen cevap verdi:

— Ahçı Liang mı?. O adamın halinde esrarengizlik vardır. Kendisi her halde göründüğünden çok fazla olan bir adamdır. Çünkü mesleği ahçılık olmadığı halde ahçılık ediyor. Evimin penceresinden onun saatlerce yazı yazdığını gördüm. Bu adamın bende bıraktığı intiba, casus olduğudur. Sonra bu adam san'atta anlıyor. Çin san'atının bütün esrarına vâkıftır. Birkaç defa onu bu odada vazoları tetkik ederken, onların üzerindeki imzalara bakarken gördüm. Halinden, tavrından, hem san'atı, hem san'atkârı tanıdığı anlaşılıyordu. Kendisi hiç bir kimseyle samimî görüşmez. Herkese karşı teklifli davranır, evin içinde sinsi sinsi dolaşır. Ona karşı zerre kadar itimat duymadım.

Reymond başını iğerek biraz düşündükten sonra ilâve etti:

— Onun buraya nasıl geldiği ve niçin geldiği anlaşılırsa, zanneder ki Arşerin katli aydınlanır.

Vans esniyerek izah etti:

— Bu şarklılar, nedense, esrarengiz olmaktan hoşlanırlar. Bana kalırsa, bu Çinli ahçı, dün akşam burada cereyan eden hadiselerden haberdardır. Fakat onun katil olduğunu kabul etmek için fazla delâile ihtiyaç var, yalnız Çinli son derece ketum olduğu için bir şey söylemiyor.

Vans sandalyeye dayanarak Reymonda dik dik baktıktan sonra en mühim noktaya vardı:

— Mister Reymond, sizin bu cinayeti irtikâp etmiş olmanız lehinde bir sürü deliller var. Buna ne dersiniz?.

Reymond şaşırmadı ve cevap verdi:

— Arşer, Mis Hilda ile evlenmeme aleyhtardı. Kendisi, belki de nüfuzunu kullanarak bu izdivaca mâni olacaktı. Kendisi Mis Hildayı tazyik ediyor, ona para hususunda çok sıkıntı çektiriyordu. Hildanın serbest kalması için Arşerin ölmesi lâzımgeliyordu. Onun için ben Arşeri öldürmekle, çok zengin bir hanımla evlenmiş olurdum. Böyle bir ihtimalin aklıma gelmesi mümkündür.

Reymond bir kahkaha saldıktan sonra devam etti:

— Haklısınız Mister Vans! Benim Arşeri öldürmeme saik olacak kâfi sebepler var. Fakat onun kardeşi Brisbeni öldürmeme saik olacak bir şey yok!.

— Evet.. Bu ikinci mesele işi bozuyor ve karıştırıyor.

Bu sefer Reymond sordu:

— Affedersiniz! Brisbenin cesedini nerede bulduğunuzu sorabilir miyim?.

— Cesedi vestiyerde bulduk. Anlaşılan siz bu sabah onaya girmediniz?..

— Hayır girmedim. Fakat az kaldı, girmek üzereydim. Girmedim, paltomu, şapkamı, misafir odasının bir sandalyesine atıverdim.

Vans başını salladı ve:

— Nedense, bugün, bu eve girenlerin hepsi de sözleşmiş gibi, vestiyere uğramadan içeri girmişler, dedi.

Reymond düşünüyordu. Bu sözlerdeki istihzayı anlamamış gibi hareket etti. Sonra sordu:

— Anlamadığım şeylerden biri de şu kapının sürmeli olması.

— Hangi kapının..

— Arşerin maktul bulunduğu odanın akpısı..

— Onu biz de anlıyamadık. Hâdise başından sonuna kadar karışık.. Fakat bu vaziyet, sizin uykunuzu kaçırmasın, Mister Reymont! Çünkü bu kapıyı sizin sürmelediğinize kanaat getirdim.

Mister Reymond, bir sadmeye uğramış gibi başını salladı ve:

— Teşekkür ederim, efendim, dedi.

Bu sırada zabıta memuru His içeri girdi ve Mister Vansa bakarak:

— Müsaade ederseniz evi baştan aşağı arıyalım!.

Vans, Markama baktı, Markam:

— Pek âlâ olur! dedi. Bu işi ne kadar süratle yaparsanız o kadar iyi olur.

His çıkıp gitti, Vans da Reymondla konuşmıya devam etti:

— Mister Reymond! Çin vazolarıyle alâkadar oluyor musunuz?

— Çok az.

Bu sual Reymondu şaşırtmıştı. Sonra ilâve etti:

— Evimde birkaç parça var. Fakat bana bu işte mütehassıs denmez.

Vans, masanın birine işaret ederek sordu:

— O halde Ting - Yas parçası hakkındaki fikriniz nedir?.

Reymond ayağa kalkarak vazoya doğru yürüdü ve gözlerinde şaşkın bir bakışla:

— Bu vazo, Ting - Yao değil!

Vans da vazoya bakarak:

— Ben de zannetmiyorum. Fakat bu değil.

— Ting - Yao vazosunu en son ne zaman gördünüz?.

— Pek iyi hatırlamıyorum. Dün sabah bu odada idim. Fakat dikkat etmedim. Başka şeylerle meşguldüm.

Reymond Vansa bakarak sordu:

— Bu vazonun da hâdiseyle alâkası var mı?.

— Belki.. Arşerin kolleksiyonu içinde böyle bir vazo bulundurması tuhaftma gitti.

— Evet çok tuhaf. Sakın bu vazo değiştirilmiş olmasın..

(Devamı var)

Komünist fırkasında söylenen sözler

(Baş tarafı 1 inci sayıfada)

saldırmak için humalı bir surette çalışmakta ve üssüaskerî vücuda getirmektedir. Japonya, bu üssüaskeriyi vücuda getirmek ve bunu bize saldırmağa elverişli bir hale koymak için memleketin bütün hayat kuvvetlerini sarfetmektedir.

Japonyanın uzak şarkta müdafaa tertibatı yapmadığını ve bize saldırmak için hazırlandığını biz askerlere şu hakikat açıkça göstermektedir:

Birinci olarak: Japonya son yıllar içinde Mançukuoda humalı bir enerji ile şimendiferler yapmaktadır. Bu havalide 1000 kilometreden fazla demir yolu yopmıştır ve bütün bu yollar Sovyet hududuna doğrudur. Bu demir yollarından yalnız yüzde 30 u iktisadî mahiyettedir; yüzde 70 i askerî mahiyet te olup Japonyanın bize karşı beslediği saldırıcı emelleri göstermektedir.

İkinci olarak: Japonya şöseler yapmaktadır. Aynı müddet içinde 2 bin kilometre şöse yapmıştır ve bütün bunlar sınrlarımıza doğru yapılmaktadırlar.

Üçüncü olarak: Japonya, Rusya sınırlarında 50 aerodrom ve tayyare karargâhı yapmıştır.Bunların çoğu Mukden — Harbin — Tsitsikar müsellesi içinde ve şimaldedir .

Japonya harbiye nazırı Hayaki Sovyetlerin Mançukuo sınırları boyunca 100.000 asker ve 300 tayyare topladığını iddia etmiştir. Bizim orada ne kadar askerimiz olduğunu söyliyemiyeceğim; halbuki Japonya bu sınırlara 130.000 asker dökmüştür. Bu da Japonya ordusu askerleri sayısının üçte biri demektir ki, buna Mançukuo'daki 100 bin kişilik ordusunu da katmak gerektir. Japonya oradaki nehir su kuvvetlerini 24 harp gemisi ile kuvvetlendirmiştir.

Tayyarelere gelince: Uzak şarkta 300 tayyaremiz bulunması kabildir. Fakat lüzum görüldüğü zaman hükûmetimiz bu yerler ne kadar gerek ise o kadar tayayre göndermeği bilecektir. Japonya uzak şarkta 500 tayyare bulunduruyor ki, bu da büyük bir harbe hazırlandığını gösterir.

Ordu hazırlıkları, anbarlar, üssüaskeriler ve bunların gittikleri istikamet bütün bu hazırlıkların korunma için değil, saldırma için yapıldıklarını gösterir.

Bize harp lâzım değil! Kimseye saldırmak isteğinde değiliz. Harpten ne elde etmiş oluruz? Yeni topraklara, neft kaynaklarına, kömür madenleri damarlarına ihtiyacımız yoktur. Biz sınırlarımızı betonarme ve aşılamaz bir çok yeni siperlerle kuvvetlendirmiş bulunuyoruz. Uzak şarktaki ordumuz öyle güçlü ve kuvvetlidir ki, siz, burada her düşünceden uzak bir yürek sakinliği içinde işlerinizle uğraşabilirsiniz.

Uzak şark ordusu kumandanı sıfatile ordumuzun herhangi bir düşmanın hiç aklına gelmiyen bir sona katlanmasını icabettirecek bir vuruşla karşı geleceğini, 17 inci komünist kongresine temin ederim.,,

Kar tipisi ve fırtına

(Baş tarafı 1 inci sayıfada)

Rasathane bu müthiş fırtınanın devam edeceği fikrindedir.

Tipi ve kar şehir içinde umumî caddelerdeki seyrüseferi adamakıllı güçleştirecek bir şiddet gösteriyordu. Yollarda kara saplanmış taksilere sık sık rastlanıyordu.

Tramvay seferleri

Tramvayların gidiş gelişi intizamını eskisinden büsbütün kaybetmişti. Binecek nakil vasıtası bulamıyan ve dışarı çıkmak zaruretinde kalan bir kısım halk, boğucu tipi arasında çok sıkıntı çekiyordu.

Kar temizleyici makineler sık, sık tramvay hatlarını temizliyordu. Buna rağmen makaslar bozuluyor, hatlar karla kapanıyor , bu yüzden tramvaylar iyi işleyemiyor, bir arabanın Sirkeciden Aksaraya iki saatte gittiği oluyordu.

Öğleden sonra fırtına büsbütün şiddetlendiği için çift tramvay arabaları işleyememiş, hemen bütün hatlarda tek araba işletilmiştir. Saat dörde doğru bir saat kadar elektrik cereyanı da kesilmiş, tramvaylar büsbütün işleyememiştir.

Akşam üstüne doğru halk tramvaylara tehacüm göstermiştir.

Geç vakit bazı tramvay hatlarında seferler tatil edilmişti. Tramvaylar Harbiyeye kadar gidebiliyorlardı.

Tünel — Şişli seferi boyuna, bunun için, Tünel — Harbiye seferleri ihdas edilmişti. Fırtına yüzünden otomobiller fazla müşteri çıktığı için hemen bütün şoförler taksiyi bırakarak pazarlıkla müşteri taşımıya başlamışlardır.

Tabiatiyle de eskisine göre üç dört misli para istenmiştir..

Bazı şoförler dün akşam Sirkeciden Şişliye gitmek için dört lira istiyorlardı.

Denizde kazalar

Deniz sert olduğundan dün limanda da tahmil ve tahliye işi durduğu gibi sevahili mütecavire vapurları da muntazaman işleyemiş'erdir. Banliyo trenlerinin münakalâtı da güçlükle yapılmıştır .

Kadıköyünden 13,50 de İstanbula hareket etmesi icap eden vapur ancak saat 17 de yoluna çıkabilmiştir. Şirketihayriyenin 71 numaralı vapuru da saat 11 de köprüden hareket etmiş, üç saat sonra Üsküdara varabilmiştir.

Yenimahalle — Taksim, Bakırköy — Sirkeci hattında otobüs münakalâtı tamamane durmuştur. Limandaki bütün küçük vesait Halice çekilmiştir. Karadenize ve Marmaraya hiç bir vapur hareket edemediği gibi evvlki gece hareket eden gemiler de Büyükderede demirlemişlerdir. Bir kısım gemilerde yoldan dönerek limana iltica etmişlerdir.

Bununla beraber dün akşama kadar limanda bir kaza tesbit edilmemişti. Yalnız telgraf ve telefon hatları bozulduğundan bazı yerle görüşülemiyordu. Kar tipisi halkın yürümesini de güçleştiriyordu. Bir çok kimselerin yollarda düştükleri görülüyordu.

İki kişi öldü

Bundan başka Nişantaşında Merdivenli sokakta 7 numaralı evde oturan 18 yaşında Yusuf isminde bir genç Eyüpteki ağasına giderken Edirnekapı haricinde donmuş yolda düşmüştür.Yusufun düştüğünü yoldan geçenler görmüş, hemen zabıtaya haber verilmiş, bir müddet sonra Yusuf imdadı sıhhî otomobili ile hastahaneye kaldırılmıştır. Yusuf ölümden kurtulmuştur.

Bundan başka Aksarayda Horhorda Çelebi hamamlar caddesinde Hamdi Beyin evi önünde bir zat yere düşmüş, hemen eve alınmıştır. Şükrü Bey isminde bir doktor olan bu zat kar tipisinden tıkanarak nefes alamamış, kalbi de zayif olduğundan biraz sonra ölmüştür.

Dün akşam Şirketi hayriyenin 64 numaralı vapuru Beykoz iskelesine yanaşırken bir kaza olmuş, Tarabya iskelesi çırnacısı Yanko denize düşmüştür. Yanko araştırmalara rağmen bulunamamıştır. Öldüğü anlaşılmaktadır.

Bakırköy yolu kapandı

Dün saat altıya doğru Bakırköy ile İstanbul arasındaki münakale tamamen kesilmiş, otomobiller de işleyemez olmuştur.

Bunun üzerine Fatih kaymakamı Halûk Bey miktarı kâfi otomobille yollarda saplanıp kalan otomobillerin imdadına yetişmiştir. Bakırköye giden halkın bir kısmı Zeytin burnundaki fabrikalarda misafir edilmiştir. Bir kısım halk ta bilhassa kadın ve çocuklar Halûk Beyin götürdüğü otomobillerle İstanbula getirilmişlerdir.

Dört sene evvel alman belediyenin kar makinesi de dün ilk defa olarak garajdan çıkmış, Bakırköy yolunu açmıya başlamıştır.

Yanan adliye sarayı duvarlarından bir kısmı ,dünkü kar, tipi, rüzgârın şiddetle esmesi tesiriyle birden bire küldür küldür yıkılmıştır.

Yıkılan duvarlar, tevkifhaneye giden yol üzerindeki köşenin duvarlarıdır. Bu kısım, adliyenin en son yanan kısmıdır. Yangın bu kısma geçince itfaiyece bir kaç bomba atıldığından, buradaki duvarlar, diğer taraftakilerden ziyade sakatlanmıştı.

Dünkü duvar yıkılması neticesinde insanca zayiat yoktur. Yıkılma hâdisesi üzerine İstanbul müddeiumumisi Yusuf Kenan Beyle alâkadar bazı memurlar hâdise yerine gitmişler, tetkikatta bulunmuşlardır. Bu tetkikat neticesinde, yıkılmanın devam etmiyeceği neticesine varılmıştır. Bununla beraber ,ihtiyatî tedbir olarak civarda polisler nokta beklemekte, bina yakınından geçilmemesini temin etmektedirler.

Ankara'nın en büyük Kıtap, gazete ve Kırtasiye mağazası

AKBA

Kitap evi ve kırtasiyecilik

Anafartalar caddesi

Telefon : 3377

Her lisanda gazete mecmua ve kitap

Her nevi kırtasiye eşyası ve mektep levazımı

Her türlü Fotoğraf levazımı - makineler ve amatör işleri

Etem Pertev ıtriyatı

Kütahya çinileri

Sofyada büyük bir hırsızlık hadisesi

Sofya — Burada hükûmete ait bir kumaş fabrikasında bir buçuk senedenberi devam eden büyük bir hırsızlık vakasını polis meydana çıkarmıştır.

Yarım milyon levaya baliğ olan bu hırsızlık şöyle olmuştur:

Fortuna ismini taşıyan fabrikanın kumaşları top haline getirmeğe mahsus dairesinde işçilerden Samoil, Mordohay, Vasilof, Samoil Dunes ve Boris Donkof ile memurlardan bir kısmı bir kumpanya teşkil etmişler ve her gün sarılan kumaşlardan 50 — 60 metre çalmışlardır.

Bu suretle 6.000 metre kumaş çalmışlardır.

Hırsızlar bu kumaşları parça parça fabrika civarındaki mağazalara ve ötekine berikine satmağa başlamışlardır. Ucuz ucuz satılan bu kumaşlar VII daire polis müdürünün nazarı dikkatini celbetmiş ve hırsızlık olup olmadığını fabrika kontrol müdürlüğünden sorulmuştur. Müdür:

— Kontrolümüz o kadar mükemmeldir ki, bir santim bile hırsızlık yapılmasına imkân yoktur, demiştir.

Fakat şüpheler gene devam etmiş, nihayet hâdise meydana çıkmıştır. Aynı zamanda kontrol müdürünün de bu işle alâkadar olduğu anlaşılmıştır.

Hırsızlar tevkif edilmişlerdir. Tahkikat devam etmektedir.

Kapanan ecnebi mektepleri binaları

Kadıköyünde Sen Lui mektebi binasının satılmağa karar verildiğini nazarı dikkate alan vilâyet bu mektebi ilk mektep yapmak üzere şehir meclisinden tahsisat istemiştir. Bu talep encümene havale edildiğinden şehir meclisinin bugünkü içtimaında müzakere edilecektir.

Şehrimizde mevcut ecnebi mekteplerinden bazıları tahsisatları kesildiği ve eskisi kadar rağbet görmediği için kapanmaktadır.

Vilâyet, şehrimizde ilk mektep ihtiyacını tamamiyle telâfi edebilmek üzere mevcut ecnebi ve hususî mekteplerden satılığa çıkarılacak olanlardan mektebe elverişli bulunanları tercihan satın alacaktır.

Vapurculuk

Türk Anonim Şirketi

Istanbul Acentalığı

Liman han. Telefon: 22925

Mersin yolu

Firuzan vapuru 18 şubat *Pazar* günü saat 10 da Sirkeci rıhtımından kalkacak, gidişte Çanakkale, Izmir, Küllük. Bodrum, Rodos, Marmaris, Dalyan, Fethiye, Kalkan, Kaş, Finike, Antalya, Alanya, Anamur ve Mersin. Dönüşte bunlara ilâveten Taşucu, Kuşadası, Geliboluya uğrar.

Imroz yolu

Her *Perşembe* günü Galata rıhtımından saat 18 de *Tayyar* vapuru kalkar. Gidiş ve dönüşte mutat iskelelere uğrar.

ilkmektep tarihleri

Maarif Vekâleti Tarafından Ilkmekteplerin Dördüncü ve Beşinci Sınıflarında Okutturulmak Üzere

T. T. T. C. tarafından yazdırılıp tab'ı ve tevzii "VAKIT„ müessesesi tarafından deruhte edilen T A R I H kitapları satışa çıkarılmıştır.

Bu kitaplar, yalnız talebelerin değil herkesin istifade edeceği bir surette yazılmış bir çok haritaları ve resimleri ihtiva etmektedir.

Bir kartonla kaplanmış olan bu TARIHLERIN fiatları nefasetine ve sayıfalarının çokluğuna rağmen 15 şer kuruştur.

Satış Ve Tevzi Yeri: Istanbul Ankara Caddesi

VAKIT YURDU

Matbuat Cemiyeti tarafından tertip edilmiştir.

1934 Mtbuaat Almanağı çıktı

933 senesinde gerek memleketin içinde ve gerek hariçte husule gelen mühim vakalar ve hadiseler, vekiller heyeti, mebuslarımız, vilâyet teşkilâtı, gazeteler ve gazeteciler almanagın başlıca münderecatını teşkil eder. Tanınmış muallimlerimizin günlük mevzularına dair kıymetli makalelerini de ihtiva eder. Kıymetli ve nadide resimleri muhtevi olan bu eserin tabına da son derece itina edilmiştir. Fiati 100 kuruştur. Satış yeri "Kanaat Kütüphanesi„ dir.

Denizyolları

İŞLETMESİ

Acenteleri Karaköy Köprübaşı Tel. 42362 — Sirkeci Mühürdarzade Han Telefon 22740

Trabzon Sür'at Yolu

EGE vapuru 15 ŞUBAT Perşembe 20 de Galata rıhtımından kalkacak. Gidişte Inebolu, Samsun, Ordu, Giresun, Trabzon, Rize, Hopa'ya. Dönüşte bunlara ilâveten Pazar, Of, Pulathane'ye uğrayacaktır. (701)

MERSiN Sür'at Yolu

İNEBOLU vapuru 16 ŞUBAT CUMA 10 da Sirkeci rıhtımından kalkacak. Gidişte Izmir, Antalya, Mersin, Payas'a Dönüşte bunlara ilâveten Alanya, Küllük, Çanakkale'ye uğrıyacaktır. (716

Bartın Yolu

BURSA vapuru 15 ŞUBAT Perşembe 19 da Sirkeci rıhtımından kalkacaktır. (717

Ayvalık Yolu

Bandırma vapuru 15 ŞUBAT Perşembe 19 da Sirkeci rıhtımından kalkacaktır. (718)

Tamirde bulunan Karadeniz vapurumuzun bazı aksamının raspası ile Gülnihal vapurumuzun bazı aksamının boyanması pazarlık suretile talip erine ihale edilecektir. Şartnamesini görmek isteyenler her gün saat dokuzdan on sekize kadar Idaremiz levazım şefliğine müracaat etmelidirler. Pazarlık 17 - 2 - 934 Cumartesi günü saat on beş te yapılacaktır. (702)

İzmir Ekspres hattı kahve ocaklarımız 18 şubat 934 pazar günü saat on beş buçukta pazarlıkla kiraya verilecektir. Taliplerin pazarlık ve mukavele şeraitini öğrenmek üzere her gün saat dokuzdan on sekize kadar idaremiz levazım şefliğine müracaatları. (703)

İstanbul Belediyesi İlânları

İstanbul Belediye Reisliğinden: Yeni ölçüler kanun ve nizamnamesi hükümlerine uygun olmıyan ölçü ve tartıların satış yerlerinden kaldırılması lâzımdır. Bu gibi ölçülerin yalnız kullanılması değil kullanmağa hazır ve dükkân, müesseseler içinde hatta kapalı bir yerde bile bulundurulması kat'iyen yasaktır. Muhalif harekette bulunanlar hakkında kanunî takibat yapılacaktır. Akıcı ve kuru taneli maddelerin hacim ölçüsü ile satılması için kullanılacak ölçü ancak litredir. Ve fiatı da litre üzerine beyan olunur. Muhtelif mayiat için muhtelif büyüklükte hususî hacim ölçülerinin istimali memnudur. Maahaza şimdilik akıcı maddelerin kilogram esası üzerine terazi ile tartarak dahi satılması caizdir. Ancak bir mayiin litresinin fiatı ile kilogramının fiatının aynı olmadığının nazarı dikkate alınması ehemmiyetle ilân olunur. (732)

İstanbul asliye mahkemesi üçüncü hukuk dairesinden:

Yorgi Vayati Efendinin Kurtuluşta Büyük Akarcada 82 No. lı hanede mukime iken ikametgâhı meçhul bulunduğu anlaşılan zevcesi Madam Marika aleyhine açtığı boşanma davasının tahkikat hâkimliğince tahkikatı ikmal edilerek evrakı dava mahkemeye tevdi kılınmış ve mahkemenin icrası 24 — 2— 934 tarihine müsadif cumartesi günü saat 14 te talik kılınmış olduğunundan yevm ve vakti mezkûrda müddealeyhanın bizzat veya bilvekâle mahkemede hazır bulunması aksi halde gıyaben muhakemenin icra edileceği ve bu bapta tanzim edilen davetiye varakasının divanhaneye talik edildiği tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (10436)

Sahibi: MEHMET ASIM

Neşriyat müdürü: Refik Ahmet

VAKIT Matbaası — İstanbul

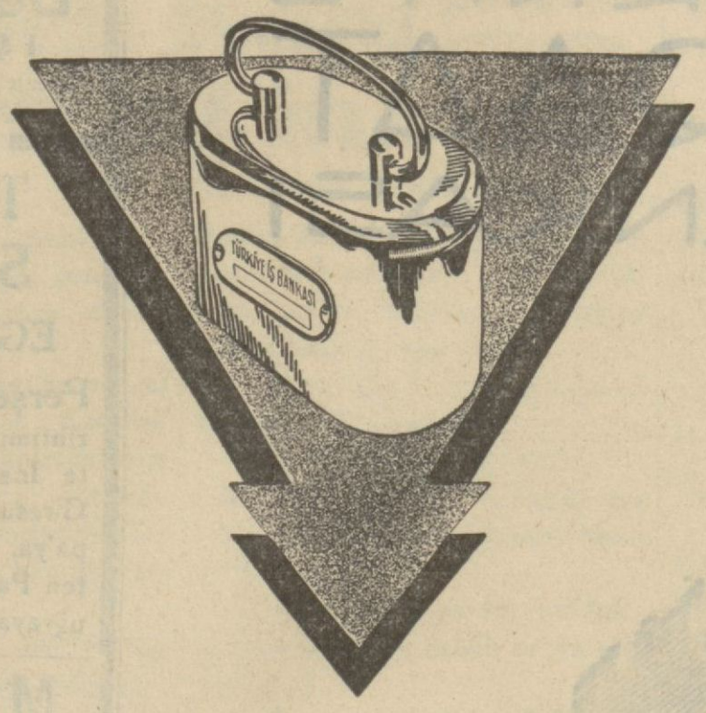

Kumbara sahipleri!

Şubat sonuna kadar İş Bankasına yatırılmış, ayni defterinize kaydedilmek suretile hesabınıza geçmiş paranın miktarı en aşağı beş lira olmalıdır. Şubat sonuna kadar asgarî beş lira mevduatı olan bütün kumbara sahipleri:

5000 lira mükâfatlı

1 Nisan kurasına ithal edileceklerdir

TÜRKİYE İŞ BANKASI

İLÂN

Denizyolları işletmesi idaresinden:

Ereğli Şirketinin Denizyolları ve AKAY işletmeleri fabrika ve havuzlar müdiriyetine olan taahhüdünü ifa etmemesine binaen hariçten şirket hesap ve zararına Lâve Marin kömürü alınacaktır. Şimdilik âcil ihtiyacımız olan "50,000-100,000„ ton Lâve Marin kömürünü tamamen veya kısmen itaya talip olanların 19-2-934 pazartesi gününe kadar idaremiz Levazım Şefliğine tahriren teklifatta bulunmaları rica olunur.

724

Afyon Vilâyetinden:

Afyon — Konya yolunun 8193 lıra bedeli keşifli 0+000—0+250 kilometreleri arası parke ferşiyesi 21-3-934 tarihinde saat 14 de encümeni vilâyette ihale edilmek üzere kapalı zarf usulile münakasaya konuldu, şartname ve keşifnameyi görmek isteyenlerin Nafıa baş mühendisliğine ve taliplerin % 7,5 teminatile encümeni vilâyete müracaatları ilan olunur. (507)

Amasya tahsilât komisyonundan:

Birikmiş vergi borcunun temini tahsili için Amasyada Hükûmet konağı civarında ve Yeşil ırmak üzerinde kâin gölönü fabrikası namile maruf bir kıt'a un fabrikasının mülkiyeti alât, edevat ve müştemilâtı ile birlikte satılığa çıkarılmıştır.

1934 senesi şubatının yirmi birinci günü birinci ihalesi ve martın üçüncü cumartesi günü son ihalesi Amasya Vilâyet idare heyetince icra o unacağından talip olanların mezkûr ihale günlerinde saat 14 de idare heyetine ve şeraiti anlamak ve görmek isteyenlerin tahsilât komisyonuna müracaatları ilân olunur. (653)

Posta T. T. Binalar ve Levazım Müdürlüğünden;

Idaremiz ihtiyacı olup pazarlıkla mübayaa edilecek olan dört nevide 150 ton demir telın 25 şubat 934 tarihine mâsadif pazar günü pazarlığı icra edileceğinden taliplerin şartname almak için her gün, pazarlığa iştirâk için de mezkûr günde ve saat 14 Beyoğlu Posta, Telgraf binasının 3 üncü katında mübayaat komisyonuna müracaatları. (471)

Merkez Kumandanlığı Satınalma *Komisyonu ilânları*

Hastahaneler ihtiyacı için 5000 adet alemiyüm su maşrabası ile 2500 adet su kabı 24 - 2 - 934 Cumartesi günü saat 14,30 da kapalı zarfla alınacaktır. Şartname ve nümunesini göreceklerin her gün ve taliplerin belli saatinden evvel teklif mektuplarile Merkez kumandanlığı Satın alma komisyonuna müracaatları. (841) (486)

* * *

Hastahaneler ihtiyacı için 5000 metre kefenlik bez 17/2/934 Cumartesi günü saat 14,30 da pazarlıkla satın alınacaktır. Taliplerin belli gün ve saatinde Merkez kumandanlığı satınalma komisyonunda hazır bulunmaları. (861) (618)

* * *

Harp Akademisi için bir adet hasta nakiye arabası 20 — 2 — 934 Salı günü saat 14 de pazarlıkla alınacaktır. Taliplerin belli saatte Tophanede Merkez Satınalma komisyonuna gelmeleri. (874) (713)

* * *

Gülhane hastanesi için 600 adet tavuk ile 100 adet piliç aleni münakasa ile alınacaktır. Münakasası 11 — 3 — 934 Pazar günü saat 14 de yapılacaktır. Şartnamesini göreceklerin her gün ve taliplerin belli saatinde Tophanede Merkez Satınalma komisyonuna gelmeleri. (877) (727)

* * *

Dekovil taburu ihtiyacı için 31 kalem tedris ve talimi terbiye malzemesi 18 — 2 — 934 Pazar günü saat 14 de pazarlıkla alınacaktır. Şartnamesini göreceklerin her gün ve taliplerin belli saatinde Tophanede Merkez Satınalma komisyonunda hazır bulunmaları. (876) (728)

Selânik Bankası

Tesis tarihi: 1888

Sermayesi: 30.000.000 Frank

İdare merkezi: ISTANBUL

Türkiyedeki Şubeleri:

Istanbul (Galata ve Istanbul) Izmir

Samsun . Mersin . Adana

Yunanistandaki Şubeleri:

Selânik . Kavala . Atina . Pire

Bilûmum Banka muameleleri. Kedmektupları. Cari bir hesapları küşadı. Esham ve Tahvilât. Kasalar icarı.

Ankara Valiliğinden:

Keşif bedeli 1,369,782 lira 84 kuruş olan Ankara şehri stadyum ve hipodromunun muayyen bir kısmının inşası toptan götürü olarak, ve keşif bedeli 368,424 lira olan incesu mecrasının islâh ve civarının drenajı vahidi kiyası fiat esası ile 60 gün müddetle 15 şubat 1934 tarihinden 16 nisan 1934 tarihine kadar münakasaya çıkarılmıştır. İhale Ankara Vilâyetinde 16 nisan 1934 pazartesi günü saat 15 de yapılacaktır.

Daha ziyade malûmat almak isteyenlerin Ankara Vilâveti Nafıa Baş Mühendisliğine müracaatı. (635)